

**Koronaviruksen vaikutuksia Finnairin matkustajaliikenteeseen
vuonna 2020**



Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö
Liikenneala, insinööri (AMK), Riihimäen kampus

Kevät 2022

Matti Lamminmäki

Työn tarkoituksena oli tutkia Covid-19 pandemian aiheuttaneen koronaviruksen vaikutuksia Finnairin matkustajamääriin vuonna 2020, vertailla kysynnän ja tarjonnan suhdetta, sekä tutkia minkälaisiin sopeuttamistoiimiin Finnairin piti ryhtyä. Vallitseva tilanne oli ainutlaatuinen, koska ihmisten liikkumisesta oli tullut todella helppoa ja ennen kaikkea edullista. Finnair osoittautui mielenkiintoiseksi tutkimuskohteeksi, koska yhtiön päästrategia suuntautuu Aasiaan ja Helsinki-Vantaan lentokentän maantieteellinen sijainti antaa Finnairille merkittävän liiketoimintaedun Aasian ja Euroopan välisessä liikenteessä.

Opinnäytetyön aihe nousi esiin keskustellessani HAMK:ssa potentiaalisista aiheista. Mielenkiintoiseksi aiheen tekee myös se, että työskentelen itse lentoliikenteen parissa. Pääsin seuraamaan aitiopaikalta pandemian konkreettisia vaikutuksia Suomen lentoliikenteelle.

Työn lähteinä käytettiin pääasiassa Finnairin, Terveystieteiden ja hyvinvointilaitoksen (THL) ja Maailmanterveysjärjestön (WHO) tiedotteita. Tiedotteista koottiin katsaus vuoden 2020 tapahtumista lentoyhtiö Finnairin näkökulmasta. Mittarina maiden asettamille matkustusrajoituksille toimi pääasiassa tarttuttavuusluku, jolla mitattiin tartuntojen määrää sataatuhatta asukasta kohden. Vuoden 2020 aikana Finnair sopeutti toimintaansa muun muassa useammalla henkilöstön YT-neuvottelukierroksella, koneiden koon sopeuttamiselle suhteessa vähentyneisiin matkustajamääriin, myymällä ja takaisin vuokraamalla käyttöönsä laajarunkokoneitaan sekä ottamalla lainaa Suomen valtiolta. Viruksen aiheuttama COVID-19 tauti jyllää edelleen ympäri maailmaa. Uusia tautiaaltoja esiintyy muutaman kuukauden välein. Vuoden 2020 lopussa kuitenkin saatiin rokotukset virusta vastaan käyntiin ja vuoden 2021 puolella saatiin käyttöön ns. koronapassi, mikä mahdollisti ainakin Euroopan sisäisen liikenteen asteittaisen avaamisen. Nähtäväksi jää kuinka pitkään vielä uudet virusmuunnokset tulevat rajoittamaan kansainvälistä lentoliikennettä.

Avainsanat Lentoliikenne, joukkoliikenne, koronavirus, pandemia

Sivut 34 sivua

Traffic and transport management

Abstract

Author Matti Lamminmäki

Year 2022

Subject Effects of Covid-19 on Finnair 's passenger traffic in 2020

Supervisors Teppo Sotavalta

The purpose of this thesis project was to examine the effects on Finnair's passenger numbers caused by the Covid-19 pandemic in year 2020, to compare the relationship between supply and demand, and to examine what kind of adjustment measures Finnair has had to take. The prevailing situation was unique because moving people had become easy and, above all, affordable. Finnair proved to be an interesting area of research, as the company's main strategy is to focus on the Asian market and the geographical location of Helsinki-Vantaa Airport gives Finnair a significant business advantage for traffic between Asia and Europe. The sources used were mainly press releases from Finnair, the National Institute for Health and Welfare (THL) and the World Health Organization (WHO). The press releases provided an overview to the events of 2020 from the perspective of the airline Finnair.

The topic of the thesis came up as I was discussing potential topics at HAMK. What also makes the topic interesting is that I work in the traffic myself. I was able to follow first-hand the concrete effects of the pandemic on Finnish air traffic. The supervisor of the work was Teppo Sotavalta.

The measures of travel restrictions imposed by countries was mainly the infectivity rate, which measured the number of infections per 100,000 inhabitants. During 2020 Finnair adjusted its operations through, among other things, several rounds of collective bargaining, adjusting the size of aircraft in relation to reduced passenger numbers, selling, and leasing back its wide-body aircraft and taking out a loan from the Finnish government. The COVID-19 pandemic is still raging around the world. New waves of the disease have appeared every few months. At the end of 2020, however, vaccinations against the virus were launched and in 2021, the so-called corona passport, which enabled the gradual opening of at least the European traffic. It remains to be seen how long new viral variants will restrict the air traffic.

Keywords Air traffic, public transport, coronavirus, pandemia

Pages 34 pages

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Tartuntatauti terminologiaa	2
2.1	Epidemia	2
2.2	Pandemia	2
2.3	Virukset	3
2.4	Koronavirukset	4
2.5	SARS	5
2.6	MERS	5
2.7	SARS-CoV-2 ja Covid-19 tauti	6
3	Finnair	7
4	Katsaus Finnairin vuoteen 2020	7
4.1	Tammikuu	7
4.2	Helmikuu	9
4.3	Maaliskuu	10
4.4	Huhtikuu	12
4.5	Toukokuu	14
4.6	Kesäkuu	16
4.7	Heinäkuu	16
4.8	Elokuu	17
4.9	Syyskuu	18
4.10	Lokakuu	19
4.11	Marraskuu	20
4.12	Joulukuu	21
5	Lentomatikustajamäärien kehitys	22
6	Matkustamisen tarve	23
7	Finnairin lentojen tarjonnan ja kysynnän kehitys	24
7.1	Finnairin liikennetiedot kokonaisuudessa	24
7.2	Finnairin Euroopan liikennetiedot	25
7.3	Aasian liikennetiedot	26
7.4	Pohjois-Amerikan liikennetiedot	27

7.5	Kotimaan liikennetiedot.....	28
8	Jälleenrahoitussuunnitelma	29
9	Johtopäätökset	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
	Lähteet.....	31

1 Johdanto

Kiinan Wuhanista vuoden 2019 lopussa leviämään lähtenyt uusi koronavirus aiheutti maailmanlaajuisen pandemian. Tauti nimettiin COVID-19. Vuonna 2019 lentoliikenne eli huippukauttaan. Suomessa lentomatikustajia oli yhteensä 26 miljoonaa, joista noin neljä viidesosaa kansainvälisiä matkustajia. Matkustajamäärät olivat olleet nousussa jo useamman vuoden ajan. Runsas lentomatikustaminen antoi loistavan pohjan helposti leviävälle virukselle levitä ympäri maailman aiheuttaen ensin paikallisia epidemioita ja lopuksi maailman laajuisen pandemian.

Finnair oli yksi eurooppalaisista lentoyhtiöistä, missä huomattiin hyvinkin aikaisessa vaiheessa koronaviruksen vaikutukset matkustamiseen. Finnairin strategian yksi tärkeimpiä painopisteitä on Aasia ja muun muassa Kiina. Finnairin kotikenttänä toimiva Helsinki-Vantaa tarjoaa sijainnillaan oivan jatkoyhteyspaikan Aasian ja Euroopan välillä. Hieman kokemusta Finnairilla oli ennestään koronaviruksien aiheuttamista lentorajoituksista vuodelta 2003, kun Kiinassa alkoi levitä SARS epidemia. COVID-19 taudinaiheuttajaan reagoitiin Finnairilla aluksi samankaltaisesti. Lentoja Kiinaan rajoitettiin tai lennot keskeytettiin kokonaan. Taudin ei uskottu leviävän Suomeen. Taudinkulkua varmasti pitkälti peilattiinkin vuoden 2003 tapahtumiin, eikä sen uskottu leviävän niin voimakkaasti ympäri maailman.

Virus oli kuitenkin jo rantautunut myös Eurooppaan ja se pääsi leviämään Keski-Euroopan hiihtokeskuksista lomailijoiden mukana tehokkaasti ympäri Eurooppaa. Isona virheenä ihmiset lähtivät ikään kuin kotimaihinsa pakoon hiihtokeskuksissa ilmenneitä tautitapauksia. Todellisuudessa virus oli kerennyt jo tarttumaan ja pääsi näin leviämään. Aluksi ei myöskään ymmärretty, että myös oireeton pystyy levittämään virusta ja esimerkiksi Suomessa pitkään vain oireellisia kehoitettiin hakeutumaan hoitoon.

Vuonna 2019 lentomatikustamisen oltua huipussaan, voidaankin sanoa COVID-19 pandemian olevan lentoliikenteen tähänastisen historian syvimmän kriisin aiheuttaja Suomessa, jonka vaikutukset näkyivät voimakkaasti vielä koko loppuvuoden 2020 ja sen jälkeenkin. Matkustajamääriin vaikutti merkittävästi muun muassa Suomen asettamat poikkeuksellisen tiukat matkustusrajoitukset, mutta esimerkiksi Yhdysvaltojen asettamat lentokiellot

pysäyttivät lentomatkustamisen kokonaan loppuvuodeksi Euroopan Unionin ja Yhdysvaltojen välillä. Edellinen lentoliikenteen voimakkaasti vaikuttanut tapahtuma oli Islannin tulivuoren purkaus vuonna 2010, mikä pysäytti liikenteen Euroopassa totaalisesti. Ajallisesti tapahtuma toki oli huomattavasti lyhyempi.

Työssäni käyn läpi, miten koronavirus pandemia vaikutti Finnairin matkustajamääriin ja lentojen kysyntään vuonna 2020. Työssä käytetään myöhemmin termiä korona tai koronavirus, joilla tarkoitetaan COVID-19-taudinaiheuttajaa SARS-CoV-2 virusta, ei koronaviruksia yleisesti.

2 Tartuntatautien terminologiaa

2.1 Epidemia

Epidemia todetaan, kun jokin tartuntatauti alkaa ilmetä epätavallisen suurella osalla väestöä, jollakin tietyllä alueella. Epidemia rajoittuu tietylle alueelle esimerkiksi maahan tai maanosaan. Mikäli epidemia alkaa vaikuttaa merkittävän suureen joukkoon ihmisiä, sitä aletaan kutsua pandemiaksi. Influenssat ovat esimerkkejä epidemioita aiheuttavista kulkutaudeista. Epidemiaksi voidaan kutsua myös pienellä suljetulla alueella leviävää tautia, kuten vaikka päiväkodissa mylläävää vatsatauti epidemiaa. ("Epidemia", 2021)

Merkittävänä asiana täytyy ottaa huomioon väestönkasvu ja väestön liikkuvuus ja sen helppous. Esimerkiksi kivikaudella kulkutaudit olivat melko epätavallisia, koska ihmisiä oli vähän ja he liikkuvat paikasta toiseen kohtaamatta muita yhteisöjä. Vasta kun ihmisten asetuttua paikoilleen maanviljelyn yleistyttyä, viruksilla oli paremmat mahdollisuudet menestyä. ("Epidemia", 2021)

2.2 Pandemia

Pandemia tulee sanoista 'pan' ja 'demos', ne ovat kreikkaa ja kääntyvät sanoiksi "kaikki ihmiset". Pandemian määritelmäksi ei välttämättä riitä taudin suuri kuolleisuus. Taudin pitää

olla tartuntatauti, mikä on laajentunut paikallisista epidemioista tarpeeksi laajalle alueelle, että sitä voidaan alkaa kutsua pandemiaksi. ("Pandemia", 2021)

Maailman terveysjärjestö WHO:n mukaan kolme ehtoa pitää täytyä, jotta pandemia voi syntyä:

- Ilmaantuu uusi tauti.
- Tauti aiheuttaa ihmisille vakavan sairauden.
- Tauti leviää ja vahvistuu vaivattomasti.

Aikaisempia vakavia ja tunnetuimpia pandemioita ovat olleet mustasurma eli paiserutto keskiajalla, useampi kolerapandemia ja 1900-luvun alussa espanjantauti, 1900-luvun puolessa välissä ilmaantuneet Aasialainen- ja Hongkongilainen influenssa, sekä 2000-luvulla lintuinfluenssan muunnos sikainfluenssa. Sikainfluenssa löydettiin Meksikossa vuoden 2009 keväällä. Viimeisin pandemia on 2019 vuoden lopussa Kiinan Wuhanista lähtöihin olevan koronaviruksen aiheuttama COVID-19 tauti. ("Pandemia", 2021)

2.3 Virukset

Tartuntatautien pääasiallisensa aiheuttajana ovat virukset. Virukset ovat pääsääntöisesti bakteereja pienempiä biologisia järjestelmiä. Sana virus on latinaa ja tarkoittaa myrkyä ja alun perin kaikkia taudinaiheuttajia kutsuttiin viruksiksi. Viruksien alkuperää ei tiedetä, mutta niistä on esitetty muutamia erilaisia teorioita. Ne eivät ole lisääntymiskykyisiä keskenään, eikä niillä ole muiden organismien tavoin omaa aineenvaihduntaa tai solurakennetta. Viruksilla on kuitenkin oma perintöinformaatio. Ne sisältävät joko RNA- tai DNA-rihman, missä viruksen perintöinformaatio on. RNA-rihmassa on vain yksijuosteinen ja DNA-rihmassa on kaksijuostetta. ("Virukset", 2021)

Virukset voidaan luokitella näiden RNA- ja DNA-rihmojen perusteella karkeasti kahteen pääluokkaan. Toinen yleinen tapa luokitella viruksia on luokitella ne isäntäeliön, kuten bakteeri-, kasvi-, sieni- ja eläinviruksien mukaan. ("Virukset", 2021)

Virukset lisääntyvät tarttumalla kohdesoluun pintaproteiininensa avulla ja yrittävät tunkeutua solun sisälle. Mikäli virus onnistuu pääsemään solun sisälle, se vapauttaa joko RNA- tai DNA-

nukleiinihapponsa ja alkaa tuottamaan isäntäsolunsa aineenvaihduntaa hyväksikäyttäen itsestään kopioita. Isäntäsolu usein kuolee, koska sen oma aineenvaihdunta joutuu niin koville valmistaessaan hyökänneen viruksen kopioita. Virus voi myös jäädä kohteen elimistöön passiiviseksi sairauden jo parannuttua ja aktivoitua uudelleen. Viruksia vastaan yritetään kehittää rokotteita. Tämä kuitenkin on hyvin hankalaa virusten nopean evoluution takia. Viruksia vastaan ei ole lääkkeitä. Lääkkeet ainoastaan tehoavat viruksien aiheuttamia tauteja vastaan ja esimerkiksi antibiootit tehoavat vain bakteereja vastaan. ("Virukset", 2021)

Virusten aiheuttamia tauteja

- AIDS
- SARS
- MERS
- SARS-2 (Covid19)
- Ebola
- Polio
- Influenssa

("Virukset", 2021)

2.4 Koronavirukset

Koronavirusten nimi tulee niiden ulkomuodosta, mikä piikikkäänä muistuttaa kruunumaista muotoa. Koronavirukset kuuluvat yksirihmaisista RNA-virusiin sisältyvään Orthocoronavirinae virusheimoon. Tähän samaan heimoon kuuluu muun muassa myös influenssavirukset. Ne kuitenkin kuuluvat eri alaheimoon kuin koronavirukset ja ne aiheuttavat tauteja eläimillä ja ihmisillä. Tunnetuista koronaviruksista seitsemän tiedetään tarttuneen ihmiseen. Kaksi näistä viruksista on aiheuttanut vakavampia epidemioita SARS ja MERS, yksi pandemia SARS-CoV-2 ja loput neljä lieviä flunssaoireita. ("Koronavirukset", 2021)

Nämä neljä lievempiä oireita aiheuttavia viruksia ovat vastuussa 15–30 %:sta maailman flunssista. Oireina yleensä esiintyy kuumetta, yskää ja eriasteisia lievempiä ylähengitystie oireita. Flunssaa ei tule kuitenkaan sekoittaa vakavampaan, influenssavirusten aiheuttamaan influenssaan. Kaikille koronaviruksille on tyypillistä kahden-viiden päivän itämisaika ja 2-18:sta päivän oireilu. Koronavirukset tarttuvat herkimmin pisaratartuntana esimerkiksi aivastettaessa tai yskittäessä, sekä kosketustartuntana vaikkapa kätellessä toista henkilöä.

Tyypillisesti näitä ihmisille vakavampia tauteja aiheuttavia koronaviruksia esiintyy lepakkolajeilla, joista ne jonkin väli-isäntälajin kautta voivat tarttua ihmisiin. Ihmisiin tartuttuaan ne voivat muuntautua ihmisistä ihmisiin tarttuviksi. Tunnettuja merkittäviä väli-isäntäeläimiä ovat olleet SARS:n kohdalla naamaripalmunäädät, MERS:in kohdalla kamelieläimiin kuuluvat dromedaarit ja SARS-Covid-2:sen kohdalla muurahaiskäpy. ("Koronavirukset", 2021)

2.5 SARS

Ensimmäinen tunnettu vakavan epidemian aiheuttanut koronavirus oli SARS (Severe acute respiratory syndrome) eli äkillinen vakava hengitystieoireyhtymä. Tämän hengitystieinfektion takana on SARS-CoV eli SARS-koronavirus. Luultavasti virus lähti leviämään Kiinan Yunnanista. Siellä Hevosenkenkäyökköihin kuuluva lepakkolajista lähtöisin oleva virus siirtyi väli-isäntälajina toimineen naamaripalmunäädän kautta ihmiseen. Ensimmäinen SARS-tartunta todettiin loppuvuodesta 2002. SARS tarttuu koronaviruksille tyypilliseen tapaan pisara- ja kosketustartuntana. Kuolleisuus SARS-viruksen aiheuttamaan tautiin on WHO:n mukaan hieman alle kymmenen prosenttia. Kuolleisuutta edesauttaa korkea ikä, miessukupuoli ja ihmisen perussairaudet kuten esimerkiksi Diabetes. SARS-epidemia alkoi alkuvuodesta 2003 ja levisi 29:än maahan. Suomessakin oli tautiepäilyjä, mutta ei yhtäkään todettua tapausta. Epidemia saatiin hallintaan saman vuoden heinäkuussa. ("Sars", 2020)

2.6 MERS

Toisen tunnetun vakavan epidemian aiheuttanut koronavirus oli MERS eli Lähi-idän hengitysoireyhtymä, joka tulee englanninkielisistä sanoista Middle East Respiratory Syndrome. Ensimmäiset tapaukset havaittiin ihmisillä vuonna 2012 Jordaniassa. MERS-CoV eli MERS-koronaviruksen taudin kuolleisuusprosentti oli Maailman terveysjärjestön mukaan jopa 35 prosenttia. Erityisen vaarallinen ja tappava virus oli pitkäaikaissairaille ja vanhuksille, mutta jossain tapauksissa myös nuorille. MERS-virus on todennäköisesti kehittynyt joissakin lepakkolajeissa, väli-isäntälajina lepakosta ihmiseen toimi kamelieläimiin kuuluvat Dromedaarit. Virus tarttui kuitenkin varsin huonosti ihmisestä ihmiseen. Tartunnat

edellyttivät sairaan ihmisen lähetyvillä oleskelua ja tarvittavien varotoimien väheksymistä. ("Mers", 2021)

2.7 SARS-CoV-2 ja Covid-19 tauti

Kiinan Wuhanista tavattiin tammikuussa 2020, uusi ihmisiin tarttuva koronavirus. Viruksen aiheuttama tauti nimettiin Covid-19 Pandemia. Covid lyhenne tulee sanoista corona virus disease eli koronavirustauti. Loppulyhenne -19 viittaa vuoteen, kun se ensimmäisen kerran havaittiin ihmiseen tarttuneena. Viruksen alkuperänä pidetään Wuhanissa sijaitsevaa eläintoria. Yleisimmän teorian mukaan virus olisi sieltä tarttunut lepakosta jonkun välittäjäeläimen kautta ihmiseen. Välittäjäeläimenä on todennäköisesti toiminut muurahaiskäpy. Maaliskuun 2020 loppuun mennessä virus oli levinnyt jo niin laajalle, että ympäri maailmaa syntyneitä epidemioita ei enää eritelty. Maailman terveysjärjestö WHO julisti epidemian pandemiaksi 11. maaliskuuta 2020. Virus tarttuu pääasiassa pisaratartuntana ja kosketustartunta. Tämän takia isot väkijoukot lähikontaktissa suljetussa tilassa ovat otollisia paikkoja viruksen leviämiseksi. Hyvänä esimerkkinä muun muassa joukkoliikennevälineet, kuten lentokoneet. Todella pitkään oltiin siinä uskossa, että virusta levittää vain ihmiset, joilla esiintyy taudin oireita. Oireettomia ei testattu, eikä pyydetty hakeutumaan hoitoon. Oireettomat ihmiset todennäköisesti pandemian alussa olivat vastuussa valtaosasta tartuntoja. Erityisen vahingollinen tauti on vanhuksille ja muille riskiryhmiin kuuluville, kun taas nuorilla ja lapsilla oireet ovat yleisesti ottaen olleet lieviä. Taudin oireet muistuttavat hyvin pitkälti yleisten virustautien oireita eli kuumetta, nuhaa, yskää, hengenahdistus ja väsymystä. Viruksen määrä ja altistumisaika vaikuttavat taudin vakavuuteen ja ylipäättänsä sairastuuko tautiin laisinkaan. Tämä on tunnetusti seitsemäs koronavirus, mikä on tarttunut ihmiseen ja kolmas, mikä aiheuttaa vakavia oireita. Näiden kahden aikaisemmin ilmenneen vakavia oireita aiheuttaneiden koronaviruksien kohdalla myös tautikuolleisuus on ollut melko korkea, joten tähän varauduttiin myös tämän uuden koronaviruksen kohdalla. Tämä johtikin ennennäkemättömiin rajoitustoimiin ympäri maailmaa, joilla pyrittiin rajoittamaan taudin kulkua. Ensimmäisen vuoden aikana tautiin kuoli noin 2,5 miljoonaa ihmistä. Luku on vain suuntaa antava, koska taudin alkuvaiheessa kaikkia kuolemia ei osattu diagnosoida uuden koronaviruksen aiheuttamiksi tai vastaavasti joitain kuolemia pistettiin kyseisen viruksen piikkiin. ("Covid-19". 2021)

3 Finnair

Finnair on vuonna 1923 perustettu suomalainen lentoyhtiö. Aluksi yhtiö toimi nimellä Aero O/Y, mutta kansainvälisten lentojen alettua nimeksi vakiintui Finnair. Suomen valtio omistaa valtaosan Finnairista ja sillä on yhtiöön määräämisoikeus. Helsingin maantieteellinen sijainti on mahdollistanut Finnairille hyvän kilpailuedun Euroopan ja Aasian väliselle reittiliikenteelle. Tämä onkin Finnairin päästrategia. Yksi Finnairin erikoisuuksista on ylilentosopimus Neuvostoliiton ja myöhemmin Venäjän valtion kanssa. 80-luvulla Finnair aloitti suorat lennot Helsingistä Aasiaan. Finnair onkin ensimmäinen lentoyhtiöitä, mikä on tarjonnut suoria lentoja Länsi-Euroopasta Japaniin Tokioon ja Pekingiin Kiinassa. 2000-luvulla Finnair on onnistunut kasvattamaan kattavan reittiverkoston Aasiaan, Euroopan isoimmille kentille, sekä Pohjois-Amerikan länsi- ja itärannikolle. Näiltä kentiltä on tarvittaessa loistavat jatkoyhteydet muun muassa Afrikkaan ja Lähi-Idän kohteisiin. (Finnair, n.d., -a)

4 Katsaus Finnairin vuoteen 2020

4.1 Tammikuu

Vuosi 2019 oli Finnairin kannalta lähes kaikilla mittapuilla mitattuna ennätysvuosi. Vuodesta 2020 odotettiin kasvun kannalta yhtä voitokasta vuotta. Joulukuussa 2019 Finnairilla meni hyvin. Finnair kuljetti 11,7 % enemmän matkustajia kuin edellisen vuoden vastaavana aikana. Matkustajia oli yhteensä 1 154 000. Kokonaisuudessaan vuoden 2019 matkustajamäärä nousi 10,3 % vuoteen 2018 verrattuna. Matkustajia oli yhteensä 14,7 miljoonaa. Erityisesti Pohjois-Amerikan liikenne kasvoi uuden Los Angelesin reitin avaamisen myötä. (Finnair, 2020, -b)

Koronaviruksen alettua jylläämään Kiinassa, Kiina rajoitti omien kansalaistensa matkustamista muualle maailmassa ja keskeytti ryhmämatkat. Tämä vaikutti Finnairin kysyntään Kiinan reiteillä siinä määrin, että helmikuun alusta Finnair päätti perua lentonsa kahteen Kiinan kohteeseen, Pekingiin Daxing-kentälle ja Nanjingiin. Perumiset suunniteltiin alun perin kestävänsä maaliskuun loppuun asti. Asiakkaille tarjottiin mahdollisuutta vaihtaa

lippunsa muille Kiinan reiteille, lipun hinnan palauttamista tai mahdollisuutta siirtää matkan ajankohtaa. (Finnair, 2020, -c)

Finnairilta arvioitiin taloudellisten vaikutusten jäävän tälle ajankohdalle kohtuullisen pieniksi, koska muutenkin kiinalaisten matkustaminen on tähän aikaa vuodesta maltillista johtuen juuri vietetystä kiinalaisesta uudesta vuodesta. Tilanne kuitenkin heikentyi pian niinkin paljon, että Finnair keskeytti kaikki lentonsa Manner-Kiinaan edellä mainittuun maaliskuun loppuun saakka. Finnair ei myöskään ottanut uusia varauksia kyseisille reiteille helmikuun loppuun saakka. Saatavilla olleiden tietojen perusteella lennot Hong Kongiin jatkuivat toistaiseksi normaalisti. Finnairilla jäätin seuraamaan tilanteen kehittymistä niin Kiinan viranomaisten, kuin WHO:n ja THL:n osalta. Muidenkin lentoyhtiöiden vähennettyä lentojaan Euroopan ja Kiinan välillä, vaihtoehtoisia reittejä Eurooppaan oli kohtalaisen vähän tarjolla ja Finnair lennätti matkustajia kotiin aikavälillä 31.1.-6.2.2020. (Finnair, 2020, -c)

Tammikuun 2020 loppupuolella Terveystieteiden- ja hyvinvointilaitos (THL) ilmoitti Kiinasta löytyneestä uudesta, ihmiseen tarttuneesta koronaviruksesta. Kiinassa vietetään tähän aikaan vuodesta kiinalaista uutta vuotta ja kiinalaisia turisteja on maailmalla paljon. (THL, 2020, -a)

THL antoi ohjeet Kiinasta palaaville matkustajille koronaviruksen varalta. Oireettomilla matkustajilla ei toimenpiteitä, mutta mikäli matkustajalla on yskää, kuumetta tai muita flunssan oireita, ohjattiin hänet hakeutumaan hoitoon. Ohjeissa kehoitettiin hyvään käsihygieniaan, yskiessä ja aivastaessa peittämään suu. (THL, 2020, -b)

Tammikuun 2020 viimeisinä päivinä todettiin kiinalaisella turistilla Suomen ensimmäinen koronavirustartunta. Turisti oli lomalla Lapissa. Tässä vaiheessa ei ollut tietoa tarttuuko virus ihmisestä toiseen vai vain eläimestä ihmiseen. (THL, 2020, -c)

Kuun lopussa maailman terveysjärjestö WHO julisti kansainväliseksi terveysuhaksi. (THL, 2020, -d)

4.2 Helmikuu

Kysynnän edelleen laskettua Kiinan ja Euroopan reittien välillä, Finnair päätti lentää vain yhden päivittäisen lennon Hong Kongiin normaalin kahden lennon sijaan. Rajoitus rajattiin aluksi kestävänsä maaliskuun loppuun saakka. Tässä vaiheessa vielä uskottiin, ettei vaikutus yhtiön talouteen olisi suuri, vaikka Manner-Kiinan lentorajoitukset jatkuisivat vielä huhtikuun loppuun. (Finnair, 2020, -d)

Suunnitelmissa oli lisätä lentoja kesäkaudelle Intian Delhiin, sekä suosituille reiteille Pohjois-Amerikkaan New Yorkiin ja Los Angelesiin. Suunnitellut lennot olisivat mahdollistaneet hyvät jatkoyhteydet niin Pohjois-Amerikan, kuin Euroopankin kohteisiin. Helmikuun loppupuolella kuitenkin huomattiin, että lentämiseen kohdistuvat haasteet saattavatkin jatkua pidempään kuin oli odotettu ja Finnair arvioi uudelleen vuoden 2020 näkymiään ja antoi tulosvaroituksen. Koska kysyntä tulisi laskemaan huomattavasti, niin alkuvuoden kuin jopa koko vuoden tulos tulisi olemaan aikaisempaa arviota heikompi. Finnair alkoi tässä vaiheessa suunnitella 40-50 miljoonan euron säästötoimiin tähtääviä sopeuttamistoimia. Vaikka muun muassa lentokenttä- ja polttoainekulut pienenisivät lentojen perumisen myötä, niin lisäksi muita toimia jouduttaisiin tekemään. Nämä toimet tulisivat olemaan henkilöstön osa-aikaisia lomauttamisia ja rekrytointin supistamista, sekä muiden kehityshankkeiden, markkinoinnin ja myynnin kehittämistä oikeaan suuntaan. (Finnair, 2020, -e)

Helmikuussa 2020 Kiinassa Hudein-maakunnassa matkaavilla todettiin tartuntariskin kasvaneen merkittävästi. (THL, 2020, -e)

Kuun puolessa välissä Italiassa todettiin laajoja tartuntaryypäitä. Koronavirus oli virallisesti rantautunut Eurooppaan. (THL, 2020, -f)

Myöhemmin myös THL:n laatimaa ohjeistusta kiinasta saapuville matkustajille laajennettiin koskemaan Iranista, Etelä-Koreasta ja Pohjois-Italiasta saapuvia matkustajia. Ohjeet koskivat vain edelleen oireisia ihmisiä. (THL, 2020, -g)

4.3 Maaliskuu

Jo maaliskuun puolella nähtiin matkustusrajoitusten ja kysynnän laskun todellinen vaikutus matkustajamääriin. Matkustajia lensi Finnairilla 56.4 % vähemmän kuin vastaavalla jaksolla vuonna 2019. Matkustajia oli 498 600. (Finnair, 2020, -f)

Koronavirus tilanne Kiinassa ei näyttänyt parantumisen merkkejä, joten Finnair päätti jatkaa Manner-Kiinan lentojen rajoituksia ja perui lennot huhtikuun loppuun asti. Hong Kongin yhden päivittäisen lennon linjaa jatkettiin. Viruksen leviämisestä oli myös merkkejä Koreassa, sekä Pohjois-Italiassa. Lennot Korean Souliin ja Milanoon Pohjois-Italiassa peruttiin huhtikuun puoleen väliin asti. Peruuntuneista lennoista tarjottiin asiakkaille mahdollisuutta vaihtaa matkustusajankohtaa vuoden 2020 loppuun mennessä tai saada lipun hinta takaisin. Myös Finnairin koko Suomessa työskentelevää henkilökuntaa koskevat yhteistoimintaneuvottelut aloitettiin maaliskuun puolessa välissä. Tarkoitus oli lomauttaa työntekijät yhdeksi 14–30 päivän ajanjaksoksi. Vastaavanlaisia toimia oli tarkoitus tehdä myös Finnairille työskentelevälle henkilöstölle muissa maissa. (Finnair, 2020, -g)

Maaliskuun ensimmäiseen kolmannekseen mennessä Finnair oli joutunut perumaan jo noin 1400 lentoa ja peilaten huhtikuun kysyntänäkymään lentoja tultiin perumaan lisää. Euroopan ja kotimaan lentoja vähennetään yli 20 %, mikä tarkoittaa noin 2400 lentoa. Osalle reiteistä vaihdettiin myös pienempi konemalli. Kotimaan liikenteessä suurimman kolauksen kokivat Jyväskylä, Kajaani, Kokkola ja Kemi, mihin lennot peruttiin kokonaan huhtikuun loppuun asti. Useaan Euroopan kohteeseen viikoittaisten lentojen määrää supistetaan noin kolmanneksella. (Finnair, 2020, -h)

Koronavirusepidemian kehityttyä tietyissä paikoissa Eurooppaa huomattavan pahaksi, antoi Yhdysvaltojen viranomaiset lausunnon, millä asetettiin matkustuskielto Euroopan ja Yhdysvaltojen välille. Tämä johti Finnairin kaikkien Yhdysvaltoihin suuntautuvien lentojen perumiseen huhtikuun puoleenväliin asti. Myös Intian viranomaiset määräisivät uusia viisumikäytäntöjä ja näin lennot Delhiin peruttiin samalle aikavälille Yhdysvaltojen lentojen kanssa. Näin perumisien myötä muualle Eurooppaan suuntautuvien matkustajien määrä

romahti huomattavasti. Pian tämän jälkeen Finnair ilmoitti karsivansa kapasiteettiaan 90 % huhtikuun alusta lähtien, siihen asti, kunnes tilanne paranisi. (Finnair, 2020, -i)

Lentojen radikaalin alasajon seurauksena jäljelle jäi noin kaksikymmentä reittiä, mitä operoitiin ja millä varmistettiin Suomelle välttämättömät yhteydet, sekä yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisen lentorahdin kulkeminen. Lentojen määrä tuli laskemaan noin 1600:aan kuukaudessa, kun normaali tilanteessa lentoja oli noin 12 000. (Finnair, 2020, -j)

Maaliskuussa 2020 paikallisia epidemioita alettiin löytämään muun muassa Itävallasta ja Saksasta; erityisesti Itävallan laskettelukeskuksissa, missä viruksella oli otolliset ympäristöt levitä. (THL, 2020, -h)

Viruksen aiheuttama tartuntariski oli kasvanut maailmalla niin suureksi, että epidemia-alueiden erillisistä nimeämisistä luovutaan. Ennen kuin puoltaväliä Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian maailman laajuiseksi pandemiaksi (THL, 2020, -i)

Suomeen saapuville matkailijoille alettiin suositella 14 vuorokauden omaehtoista karanteenia. (THL, 2020, -j)

Maaliskuun 21.päivä oli päivä, jolloin Suomessa kirjattiin ensimmäinen koronaviruksen aiheuttama kuolema. (THL, 2020, -k)

Tartuntojen nousun johdosta päätettiin Uudenmaan maakunta sulkea muusta Suomesta kolmeksi viikoksi, alkaen maaliskuun 28.:sta päivästä. (Valtionneuvosto, 2020, -a)

Uudella maalla esiintyi huomattava määrä Suomen tautitapauksista. Asiantuntijoiden arvion mukaan pandemia kestäisi kolmesta kuuteen kuukautta. Arvio perustui sen hetkisiin tietoihin taudista. (THL, 2020, -l)

4.4 Huhtikuu

Eri maiden liikkumisrajoitukset ja Finnairin reitti- ja kapasiteettimuutokset laskivat matkustajamäärää todella tuntuvasti. Huhtikuun aikana Finnairilla lensi 16 100 matkustajaa, mikä on vuoden takaiseen matkustajamäärään verrattuna 98,7 % vähemmän. Esimerkiksi Pohjois-Amerikan liikenne pysähtyi kokonaan Yhdysvaltain asettamien matkustusrajoitusten takia. (Finnair, 2020, -k)

Huhtikuussa liikkumisrajoitusten todella iskettyä päälle, matkustajalentoja muutettiin rahtilennoiksi. Rahtilennoilla kuljetettiin Suomen ja Viron huoltovarmuuden kannalta tärkeitä tarvikkeita. Rahdin mukana kulki muun muassa suojarusteita, tuoretta kalaa ja koronavirusnäytteitä. Rahtilentoja lennettiin Finnairin laivaston uusimpiin kuuluvilla A350 laajarunkokoneilla. (Finnair, 2020, -l) Osasta koneista oli jopa poistettu matkustamon istuimet lisätilan saamiseksi. Kuva 1. ja kuva 2.

Kuva 1. (Lentoposti, 2020, , Airbus)



Laajarunkolentokoneiden matkustamosta on poistettu istuimet. Rahdin kiinnittämiseen käytetyt hihnat kiinnitettiin matkustamon lattiaan, istuimille tarkoitettuihin kiskoihin.

Kuva 2. (Lentoposti, 2020, Finnair)



Muun muassa Uudenmaan sulkemisella oli vaikutusta tartuntojen määrän laskuun huhtikuun aikana. Suomen omat liikkumisrajoitukset estivät ihmisiä matkustamasta Helsinki-Vantaan lentoasemalle, mikä näkyi myös Finnairin matkustajalukujen romahtamisena. Koko totuutta tartuntojen määrästä ei pystytty toteamaan, koska Suomen testauskapasiteetti ei riittänyt testaamaan kaikkia koronavirusepäilyjä. (THL, 2020, -m)

Huhtikuun 2020 aikana testauskapasiteettiä pystyttiin kuitenkin nostamaan 2500:sta 4000 näytteeseen päivässä. (THL, 2020, -n)

Huhtikuun 15:sta päivänä Uudenmaan sulku purettiin, koska tautitilanne näytti rauhoittuneen. Hallitus suositteli kuitenkin välttämään tarpeetonta matkustamista. (Valtioneuvosto, 2020, -b)

4.5 Toukokuu

Toukokuussa lentomatkustus alkoi näyttää jo pieniä elpymisen merkkejä. Lentomatkustajia oli toukokuussa 26 700, mikä oli jopa 65 % enemmän kuin huhtikuussa. Kuitenkin puhuttiin melko maltillisesta matkustajamäärästä. Matkustajia oli 97,9 % vähemmän kuin toukokuussa vuonna 2019. Matkustusliikenne oli käytännössä täysin pysähdyksissä Aasiaan ja Pohjois-Amerikkaan. Tosin Euroopan liikenteestäkin matkustajamäärät olivat vain 2,2 % ja kotimaanliikenteestä 3,8 % vuoden takaisesta. (Finnair, 2020, -m)

Toukokuun puolella alettiin jo hieman nähdä valoa tunnelin päässä ja matkustuksen uskottiin alkavan pikkuhiljaa elpyä. Finnair otti käyttöön useita toimenpiteitä matkustajien ja henkilökuntansa terveydestä huolehtimiseksi. Suurimpana muutoksena tuli 18.5. alkaen maskipakko lennoille. Matkustajien vähyys mahdollisti myös paikoituksen väljyyden. Lentoasemilla tehtiin myös samankaltaisia toimenpiteitä. Henkilökunta alkoi käyttää maskeja ja palvelutiskeille tuli suojaileksit. Siivousta koneissa ja lentoasemilla tehostettiin. (Finnair, 2020, -n)

Koronatilanne alkoi näyttää jo lupaavalta ja Finnair oli aikeissa lisätä lentojaan heinäkuun alusta lähtien. Tähän mennessä oli lennetty kotimaassa Maarianhaminaan, Kuopioon, Ouluun ja Rovaniemelle. Listaan lisätään Kuopio, Turku ja Vaasa. Joensuun, Jyväskylän, Kajaanin, Kemin ja Kokkolan osalta päätöksiä tehdään vasta talvikaudelle. Näiden reittien täyttöasteet ovat olleet matalat jo ennen koronan tuomaa kysynnän laskua. (Finnair, 2020, -o)

Heinäkuun alusta Finnair oli aikeissa aloittaa lennot Amsterdamiin, Berliiniin, Brysseliin, Budapestiin, Dubliniin, Düsseldorfiin, Edinburghiin, Frankfurtiin, Göteborgiin, Geneveen, Hampuriin, Kööpenhaminaan, Lontooseen, Malagaan, Manchesteriin, Moskovaan, Müncheniin, Osloon, Pariisiin, Pietariin, Prahaan, Riikaan, Tallinnaan, Tukholmaan, Vilnaan,

Wieniin ja Zürichiin. Elokuun alusta reittejä niin ikään oli tarkoitus lisätä. Avattaviin reitteihin kuuluivat Barcelona, Milano, Madrid, Rooma, sekä Varsova. (Finnair, 2020, -p)

Myös kaukokohteisiin oli tarkoitus alkaa lentää matkustajalentoja. Heinäkuusta eteenpäin vaiheittain aloitettavat kaukolennot suuntautuisivat Finnairille tärkeään Aasian liikenteeseen. Lennot alkaisivat Japanin Tokioon, Osakaan ja Nagoyaan. Muita Aasian kohteita olisivat Bangkok, Soul ja Singapore. Kiinaan lentäminen edellyttäisi vielä Kiinan viranomaisten hyväksyntää ja kohteina olisivat Peking, Shanghai ja Hongkong. Aasian suuntaan lennettävä rahti tukee matkustajalentojen kannattavuutta. Muita avattavia kaukokohteita marraskuusta eteenpäin olisivat Intian Delhi ja Yhdysvaltojen New York. Talvikaudella mukaan tulisivat Miami, Krabi ja Phuket. (Finnair, 2020, -p)

Vaikka lentoja alettiinkin vaiheittain lisäämään, jäisi lentomäärä vähäiseksi vuoteen 2019 verrattuna. Tästä syystä johtuen aloitettiin uudet neuvottelut mahdollisista henkilöstön lisälomautuksista. Heinäkuussa lentoja oli tarkoitus lentää 30 % normaalista määrästä ja mikäli kysyntä ja matkustusrajoitukset sallisivat, vuoden lopussa jo 70 % normaalista. Koska lentoja tulisi olemaan huomattavasti vähemmän, niin työvoimatarve tulisi luonnollisesti olemaan normaalia vähäisempi. Neuvottelut tulisivat koskemaan Suomessa koko henkilökuntaa, noin 6100:aa työntekijää. (Finnair, 2020, -q)

Varotoimena Finnair kuitenkin määräsi matkustajille ja henkilökunnalle kasvomaskit pakolliseksi lentojen ajaksi. (Finnair, 2020, -r)

Lentokentillä tulleista matkustajista ilmaantui hyvin vähän uusia tartuntoja ja suurin osa tartunnoista pystytiinkin jäljittämään Itävallasta Suomeen matkustaneista. (THL, 2020, -o)

Testauskapasiteettia pystyttiin lisäämään 8000 testiin päivässä. (THL, 2020, -p)

Toukokuussa 2020 alettiin olemaan hieman toiveikkaita matkustuksen elpymisestä, kun epidemian ensimmäinen aalto alkoi laantua. (THL, 2020, -q)

4.6 Kesäkuu

Kesäkuussa koettiin toukokuun kaltaista matkustajamäärän nousua.

Kokonaismatkustajamäärä nousi 107,2 % toukokuusta ollen kuitenkin vain 4 %:ia vuoden 2019 kesäkuun matkustajamäärästä. Kesäkuun matkustajamäärä oli 55 200. Kesäkuun aikana esimerkiksi Pohjois-Amerikkaan lennettiin vain yksi reittilento ja Aasiaan ei yhtäkään reittilentoa. Pohjois-Amerikan lennon matkustajakäyttöaste oli 8,1 %, joten kone lensi käytännössä lähes tyhjänä. (Finnair, 2020, -s)

Kesäkuun 2020 aikana Suomen koronavirus epidemia rauhoittui merkittävästi. (THL, 2020, -r) Kevään rajoitustoimet olivat purreet ja päivittäisiä tartuntatapauksia ilmaantuikin vain muutamia, jos ollenkaan. Myöhemmin myös huomattiin Auringon ultraviolettisäteilyn hävittävän virusta.

4.7 Heinäkuu

Heinäkuussa lentomatkustajien määrä Finnairilla kasvoi kesäkuun luvuista. Matkustajia oli 163 % enemmän kuin kesäkuussa. Matkustajamäärä oli edelleen vähäistä ja vain noin 10 % vuoden takaiseen verrattuna. Päivittäisiä lentoja oli keskimäärin 93. Näihin kuuluivat myös rahtilennot. Liikenne matkustajien osalta Pohjois-Amerikkaan oli edelleen katkolla. (Finnair, 2020, -t)

Heinäkuun alkupuolella Finnair lensi päivässä noin 70–80 yhdensuuntaista lentoa. Aikomus oli lisätä lentojen ja kohteiden määrää, heti matkustusrajoitusten niin salliessa. Suomessa Finnair lensi Kuopioon, Maarianhaminaan, Ouluun, Rovaniemelle, Turkuun ja Vaasaan. Elokuun alusta tarkoitus oli avata reitit Ivaloon ja Kittilään. (Finnair, 2020, -u)

Finnair lentää Euroopassa Hollantiin, Belgiaan, Saksaan, Unkariin, Sveitsiin, Ruotsiin, Tanskaan, Norjaan, Tšekkoslovakiaan, Iso-Britanniaan (Manchester), Ranskaan (Pariisi), Espanjaan (Malaga), Itävaltaan, Latviaan ja Liettuaan. Aasian kohteet ovat Hong Kong, Soul ja Tokio. Shanghai odotti vielä viranomaisyhtymää. (Finnair, 2020, -u)

Shanghai oli ensimmäinen kohde Manner-Kiinassa, mihin kiinan viranomaiset antoivat luvan aloittaa liikenteen Helsingistä. Aluksi reitti toimisi pääasiassa työmatkaliikenteen ja muun välttämättömän liikenteen tarpeita silmällä pitäen. Tämä oli tärkeää, koska Helsinki-Vantaa toimii tärkeänä kauttakulkukenttänä Aasian ja Euroopan välillä. Toiveissa olikin, että lentoja ja kohteita Kiinassa pystyttäisiin lisäämään loppuvuotta kohden. Finnairin oli tarkoitus tarkastella jatkuvasti omaa liikenneohjelmaansa lisäten lentoja sen mukaan, miten lentoliikenteen kysyntä kasvaa. Lentojen lisääminen oli mahdollista nopeallakin aikataululla. (Finnair, 2020, -v)

Edelliskuukausien tapaan heinäkuussa 2020 ei huomattavan merkittävää kasvua tartuntatapauksissa ilmaantunut ja tartunnat olivatkin pysyneet lähes samalla tasolla. (THL, 2020, -s)

Matkailun osalta THL alkoi suositella 14 vuorokauden mittaista omaehtoista karanteenia sellaisista maista, mitkä Suomi luokittelee riskimaiksi. (THL, 2020, -t)

Mittarina toimi ilmaantuvuusluku kahdeksan tartuntaa 100 000 asukasta kohden. Suomen oma luku oli hieman alle kahden. Monissa muissa Euroopan maissa vastaava luku oli 25–50 tartuntaa 100 000 asukasta kohden.

4.8 Elokuu

Elokuussa matkustajamäärien nousu ei ollut enää samalla tasolla kuin kesän edellisinä kuukausina. Elokuussa matkusti 32,9 % enemmän matkustajia kuin heinäkuussa ja 85,8 % vähemmän kuin elokuussa vuonna 2019. Matkustajia oli 193 000. Päivittäisten lentojen määrä oli noin 116, mukaan lukien rahtilennot. Pohjois-Amerikan liikennettä ei vielä ole ollut lainkaan. Myös Suomen asettamat tiukat matkustusrajoitukset laskivat matkustajamääriä. (Finnair, 2020, -w)

Lupaavan kesäkauden päätteeksi elokuussa todettiin Covid-19-taudin jälleen voimistuvan ja monet maat alkoivat palauttaa matkustusrajoituksiaan. Kysynnän uskottiin laskevan niin paljon, että Finnair päätti vähentää vuorotiheyttä. Syyskuussa kuitenkin aiottiin lentää

kaikkiin suunniteltuihin kohteisiin. Lähes olematon liikenne Aasiasta ja Yhdysvalloista myös vaikutti Euroopan jatkolentojen matkustajamääriin, laskien niitä olennaisesti. Kysyntä kotimaan matkustukselle näytti kasvavan ja Finnair lisäsi lentoja Pohjois-Suomen kentille, Ivaloon, Kittilään ja Kuusamoon. (Finnair, 2020, -x)

Osana siirtymistä ympäristöystävällisempään lentoliikenteeseen, Finnair on uusintanut laajarunkolentuettaan Airbus A350 -lentokoneilla. Ensimmäinen näistä koneista toimitettiin Finnairille vuonna 2015. Yhteensä tilattuja koneita on 19 ja näistä toimittamatta on vielä neljä konetta. Finnair myi yhden näistä koneista Nomura Babcock & Brown Co:lle ja teki siitä takaisinvuokraussopimuksen eli käytännössä vuokrasi koneen käyttöönsä. Järjestelyllä oli positiivinen yli 100 miljoonan euron kassavaikutus. Sopimus on 12 vuoden mittainen. (Finnair, 2020, -y)

Elokuun loppua lähestyttäessä koronatilanne näytti edelleen huonontuvan. Tämän johdosta Finnair ilmoitti aloittavansa yhteistoimintaneuvottelut. YT-neuvotteluiden suunnitelmana oli vähentää työpaikkoja noin 1000:lla. Myös lomautusten oli tarkoitus jatkaa. Irtisanomiset eivät koskeneet lentävää henkilökuntaa, lentäjiä ja matkustamohenkilökuntaa, vaan lentoasemilla työskenteleviä Finnairin työntekijöitä. Lentävän henkilökunnan osalta tarkoitus oli, että heidät saataisiin nopeallakin varoitusajalla töihin, mikäli tilanne alkaisi parantua. (Finnair, 2020, -z)

Kuun loppupuolella Suomi otti käyttöön niin sanotun liikennevalomallin.

Liikennevalomallissa maan turvallisuus luokitellaan ilmaantuvuusluvun mukaan liikennevalon värien mukaan. (THL, 2020, -u)

Elokuun 2020 alkupuolella uusien koronavirustartuntojen määrä kasvoi jonkin verran.

Tartuntojen määrän lievää lisääntymistä havaittiin läpi elokuun. (THL, 2020, -v)

4.9 Syyskuu

Uudet matkustusrajoitukset näkyivät negatiivisesti Finnairin matkustajaluvuissa syyskuussa.

Matkustajia oli noin 40 % vähemmän verrattuna elokuuhun ja 91 % vähemmän verrattuna

vuoden 2019 syyskuuhun. 115 500 matkustajaa matkusti Finnairilla. Pohjois-Amerikkaan ei edelleenkään lennetty. Päivittäisiä lentoja oli keskimäärin 83. Tähän lukuun kuului myös pelkkää rahtia kuljettaneet lennot. (Finnair, 2020, -å)

Suomen omien matkustusrajoitusten, kuten myös muiden maiden asettamien rajoitusten myötä lentomatkustuksen kysyntä ei noussut ennustetulle tasolle. Tästä johtuen Finnair aikoi karsia lokakuulle suunniteltua reittitarjontaansa. Alun perin lentoja piti olla noin 200 päivässä, mutta nyt niitä tuleekin olemaan vain 70–80. Pois jääneiden reittien lisäksi myös jäljelle jäävien reittien lentomäärää supistetaan. Vertailun vuoksi vuoden 2019 lokakuussa Finnairilla oli noin 350 päivittäistä lentoa. (Finnair, 2020, -ä)

Yhä useamman maan alkaessa vaatia negatiivista koronavirustestiä, teki Finnair yhteistyösopimuksen Suomen suurimman terveystaloyrityksen, Terveystalon kanssa. Terveystalo tulisi tarjoamaan Finnairin asiakkaille nopean ja vaivattoman testin ja kohdemaan vaatimat testitodistukset ja asiakirjat. (Finnair, 2020, -ö)

Suomen naapurimaista Ruotsissa ja Venäjällä tautitilanne oli huomattavasti Suomea heikompi. Varsinkin Venäjälle matkustamista kehoitettiin välttämään. (THL, 2020, -w)

4.10 Lokakuu

Lokakuussa lentomatkustajien määrä laski edelleen. Matkustajia oli 100 800, mikä oli 12,8 % syyskuuta vähemmän ja 92 % vähemmän kuin lokakuussa vuonna 2019. Yhtenä suurena tekijänä tähän vaikutti edelleen Suomen omat, todella tiukat matkustusrajoitukset. Matkustajalentoja ei Pohjois-Amerikkaan edelleenkään lennetty. Lentoja oli noin 76 päivittäin, rahtilennot mukaan lukien. Lentojen määrä oli 21,1 % vuoden 2019 vastaavasta ajanjaksosta. (Finnair, 2020, -aa)

Muun muassa maitkailua yritettiin helpottaa omaehtoisen karanteenin pituuden lyhentäminen 14:sta vuorokaudesta kymmeneen. (THL, 2020, -x)

Syyskuun 2020 aikana tartuntojen määrä oli edelleen huomattavassa kasvussa ja tämä jatkui lokakuun alkupuoliskolle asti, kunnes lokakuun loppupuolella tartuntojen määrät lähtivät jälleen laskuun. (THL, 2020, -y)

4.11 Marraskuu

Marraskuussa lentoliikenteen matkustajamäärät olivat edelleen laskussa. Matkustajia oli 15,6 % vähemmän kuin lokakuussa, yhteensä 85 000. Vuoden 2019 marraskuuhun verrattuna matkustajia oli 92,2 % vähemmän. Päivittäisiä lentoja oli noin 81, rahtilennot mukaan lukien. (Finnair, 2020, -bb)

Osana siirtymistä ympäristöystävällisempää lentoliikennettä, Finnair on uusinnut laajarunko lentuettaan Airbus A350 lentokoneilla. Ensimmäinen näistä koneista toimitettiin Finnairille vuonna 2015. Yhteensä tilattuja koneita on 19 ja näistä toimittamatta on vielä kolme konetta. Koneiden toimitus piti olla vuosina 2021–2022, mutta osana Finnairin säästöohjelmaa koronakriisin aikana, toimituksia lykätään noin 24 kuukaudella. (Finnair, 2020, -cc)

Marraskuussa matkailua yritettiin elvyttää tarjoamalla Finnairin asiakkaille lentolippuun yhdistetty maksuton koronaturva. Turva kattaisi matkustajalle koituvat kulut, mikäli hän sairastuisi koronaan matkansa aikana. Tämä olisi täydennystä normaaliin matkavakuutukseen. Mikäli oma matkavakuutus ei esimerkiksi korvaisi koronasta johtuvia sairaus- ja karanteenikuluja, Finnairin asiakkailleen tarjoama lisävakuutus korvaisi nämä kulut. Tällaisia kuluja saattaisi olla esimerkiksi sairaudenhoito-, karanteenimajoitus- ja koronavirustestikulut. (Finnair, 2020, -dd)

Matkustusrajoituksista johtuen talvikaudella Pohjois-Suomessa tuskin tultaisiin näkemään suuria matkustajamääriä. Finnair päivitti kotimaan kohteiden lentonsa. Lentoja jouduttiin karsimaan, mutta kotimaanmatkailijoille haluttiin jättää kohtuulliset mahdollisuudet lentää Pohjois-Suomen suosittuihin talvikohteisiin. Viikkovuoroja tulisi olemaan noin 55, suurin osa näistä lennettäisiin Rovaniemelle. Vuoroja tulisi olemaan myös Ivaloön, Kittilään ja

Kuusamoon. Etelämpänä talvikaudella lennettäisiin Joensuuhun, Jyväskylään, Kajaaniin, Kemiin, Kokkolaan, Kuopioon, Maarianhaminaan, Ouluun ja Vaasaan. (Finnair, 2020, -ee)

K-ryhmän ja Finnairin jo aikaisemmin aloittama yhteistyö Taste of Finnair sai jatkoa, kun elintarvikevalikoimaa K-ryhmän ruokakauppoihin laajennettiin. Valikoimaa lisättiin mustikkamehujuomalla, mikä tuotiin yli 300:aan K-ryhmän ruokakauppaan. Aikaisemmin vain Vantaan Tammistosta saatavia Finnairin lentoaterioita tulisi jatkossa saamaan kymmenestä muustakin K-ryhmän kaupasta, pääkaupunkiseudulta, Hämeenlinnasta, Porvoosta, Tampereelta ja Turusta. Tämä toiminta on ollut osa Finnairin työntekijöiden työllistämistoimia, ja sillä on ollut työllistävä vaikutus Finnair Kitchenin työntekijöille. (Finnair, 2020, -ff)

Vaikkakin koronatartunnoissa koettiin pieni notkahdus, alkoivat tartuntojen määrät jälleen nousta marraskuussa. Kuun loppuun mennessä tartuntoja alkoi esiintyä jo huolestuttavan paljon. (THL, 2020, -z)

Positiivisena seikkana kuitenkin oli, että mahdolliset rokotukset pystyttäisiin pian aloittamaan. Rokottamista ja rokotusjärjestystä alettiin miettimään. (THL, 2020, -å)

4.12 Joulukuu

Finnairilla matkusti joulukuussa 92 500 matkustajaa. Tämä oli 92,0 % vähemmän kuin vuoden 2019 joulukuussa, mutta marraskuusta 2020 kasvua matkustajamäärissä oli 8,8 %. Lennettyjä päivittäisiä lentoja oli keskimäärin 75, mikä oli 21,5 % vähemmän kuin vuoden 2019 joulukuussa. (Finnair, 2021, -gg)

Joulukuussa Finnair järjesti kahdeksan noin puolen tunnin englanninkielistä virtuaalilentoa Rovaniemelle. Tarkoituksena oli tuoda joulun elämyksiä ihmisten kotiin. Lennoille pystyi osallistumaan ympäri maailmaa matkustusrajoituksista huolimatta. Kyseessä oli hyväntekeväisyys kampanja, minkä tuotot ohjattiin lyhentämättöminä UNICEFille. Varat ohjattiin koronapandemiasta kärsivien lasten auttamiseen. Tämä toimii kokeiluna myös tulevaisuuden varalle ja mahdollistaa asiakkaiden matkasuunnitelmien ja lomakohteiden

ennakkoon tutustumiseen. Finnair on jo vuodesta 2016 hyödyntänyt virtuaalitodellisuuden mahdollisuuksia muun muassa esittelemällä tulevia konemallejaan. (Finnair, 2020, -hh)

Osana valmistautumista vuoteen 2021 Suomen valtio ja Finnair neuvottelivat 400 miljoonan euron hybridilainasta. Päätöksen myöntäminen tarvitsee valtioneuvoston yleisistunnon ja EU-komission hyväksynnän. Valtioneuvoston yleisistunnossa myös päätettäisiin lainan ehdoista. Lainan voisi nostaa, mikäli Finnairin oma pääoma tai kassavarat laskisivat ehdoissa määritellyn rajan alapuolelle. (Finnair, 2020, -ii)

Yhtenä sopeuttamistoimena osana uudelleenrahoitusohjelmaa Finnair teki myynti- ja takaisinvuokraussopimuksen myös toisesta A350-laajarunkolentokoneesta. Käytännössä lentokone myytiin, minkä jälkeen se vuokrattiin takaisin Finnairin käyttöön. Järjestelyillä oli välitön reilun 100 miljoonan euron positiivinen vaikutus. Loppuvuoden liiketulokseen tällä ei kuitenkaan ollut suurempaan merkitystä. (Finnair, 2020, -jj)

Joulukuussa 2020 Englannissa havaittiin uusi virusmuunnos, virusvariantti. Virusvariantin havaitsemisen johdosta kaikkia Iso-Britanniasta Suomeen matkaavia kehoitettiin hakeutumaan koronatestiin. Tämä niin sanottu Alfa-muunnos osoittautui erittäin herkästi tarttuvaksi ja pian sitä tavattiin myös Suomessa. Alfa-muunnos oli nopeasti vallitseva virusvariantti niin Suomessa kuin muuallakin Euroopassa. (THL n.d.)

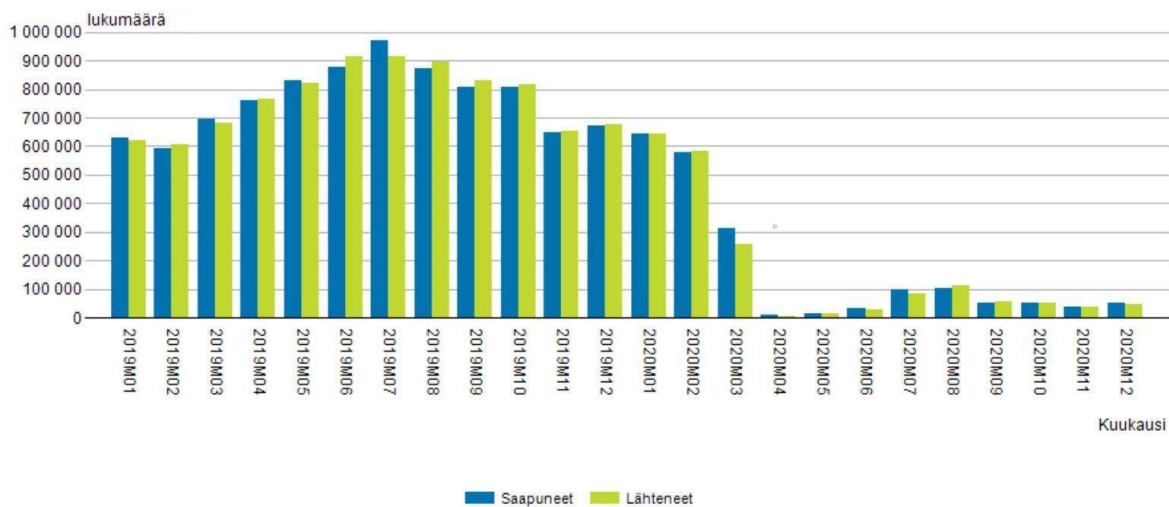
5 Lentomatkustajamäärien kehitys

Kuvasta numero 3 nähdään lentomatkustajien määrän kehitys vuosina 2019–2020. Matkustajien määrä nousee luonnollisesti kesää kohden ihmisten matkustaessa lomillaan, talvella matkustuksen taas ollessa hiljaisempaa. Tammikuussa 2020 oltiin lähes edellisvuoden tasolla, mutta jo helmikuussa nähtiin pieni notkahdus. Tähän vaikutti jo hieman Kiinan asettamat matkustusrajoitukset omille kansalaisilleen ja Finnairin Kiinaan suuntautuvien lentojen peruutukset. Kiina perui hyvin nopeasti epidemian alkaessa kansalaistensa ryhmämatkat ulkomaille.

Maaliskuussa matkustajamäärissä nähtiin jo selvä pudotus. Maaliskuun lopussa WHO:n julistettua COVID-19 taudin maailmanlaajuiseksi pandemiaksi lentoliikenne romahti totaalisesti. Aluksi arvioitiin, että tilanne ei jatkuisi muutamaa kuukautta pidempään. Suomen hyvä tautitilanne kesällä antoi jo hieman toivoa paremmasta ja syksyä kohden, kun Euroopan maat alkoivat hieman avautua, lentoliikenne alkoi varovasti elpyä. Syksyllä kuitenkin taudin toinen aalto iski ja nousussa ollut matkustus koki jälleen kolauksen.

Loppuvuosi menikin tilannetta tarkkailtaessa. Jokaisella maalla oli omat ilmaantuvuuslukurajansa, joiden mukaan palloteltiin matkustuksen sallimisen ja kieltämisen välillä. Aluksi Suomen ilmaantuvuusluku kahdeksan 100 000 asukasta kohden oli erittäin tiukka, mutta rajaa jouduttiin nostamaan 25:een melko nopeasti. Palaan myöhemmin vielä tarkemmin kuukausitasolla matkustajaliikenteen kehitykseen.

Kuva 3. Lentomatikustajien määrän kehitys Suomessa vuosina 2019-2020 (Tilastokeskus, 2021)



6 Matkustamisen tarve

Ihmisten tarve matkustaa lomalle väheni hyvin nopeasti pandemian levitessä. Osasyynä vaikutti pelko taudin tartumisesta, mutta aluksi enemmän vaikuttivat matkustusrajoitukset. Ihmisten tarve liikkua väheni, koska mihinkään ei päässyt. Jo pelkästään Suomen itsensä määräämä Uudenmaan sulkuehdotus edesauttoi matkustuksen vähenemistä, kun muualta päin Suomea ei päässyt matkustamaan Helsinki-Vantaan lentokentälle. Sulku siis toimi

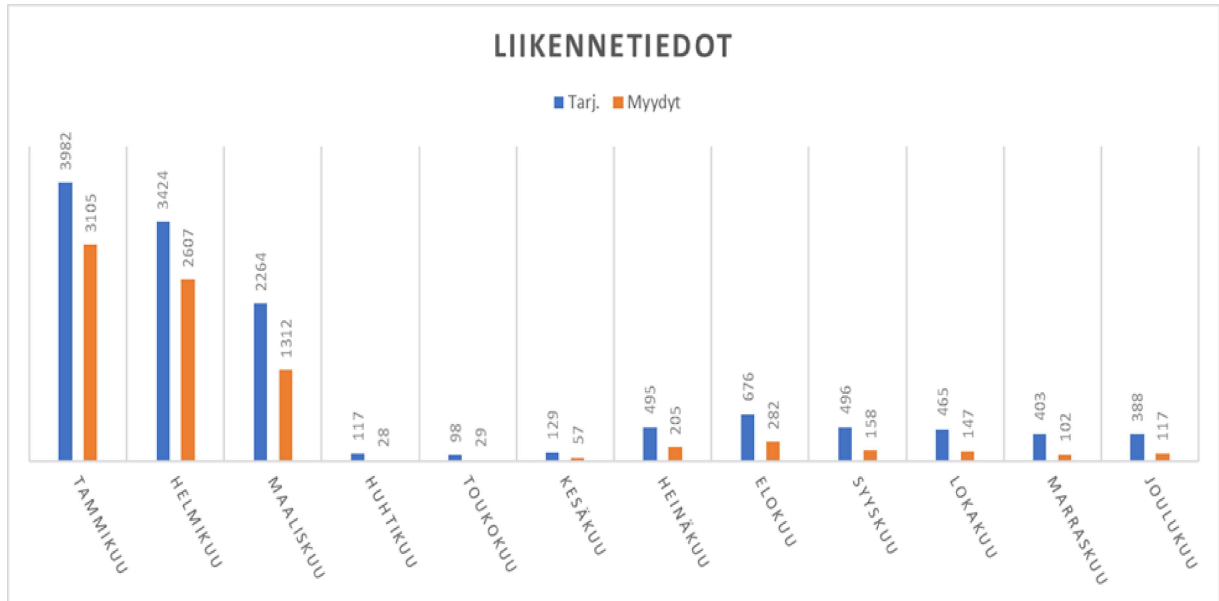
tavoitteenmukaisesti ja pandemian alussa Suomi onnistuikin hienosti rajaamaan ja torjumaan tartuntojen leviämistä. Tarvetta matkustaa vapaa-ajalla ei ollut, kun mihinkään ei päässyt. Työmatkaliikenteessä ja työelämässä ylipäättänsä koettiin tietynlainen murros, kun palaverit ja tapaamiset pakotettiin hoitamaan etänä. Työskentely siirtyi muutenkin mahdollisuuksien mukaan etätyöskentelyksi. Pandemian aikana yritykset huomasivat etätyöskentelyn hyödyt. Esimerkiksi kaikkia tapaamisia ei tarvinnut hoitaa paikan päällä kasvotusten, kun ne voitiin hoitaa etäyhteydellä. Näin yritys pystyi säästämään mahdollisesti isoissakin matkakuluissa. Aina etäyhteys ei kuitenkaan onnistu, koska tietyissä kulttuureissa sopimukset on tehtävä tapojen mukaan kasvotusten.

7 Finnairin lentojen tarjonnan ja kysynnän kehitys

7.1 Finnairin liikennetiedot kokonaisuudessa

Vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä kysyntää vielä oli, mutta siellä alkoi jo näkyä kiinalaisten ryhmämatkojen peruutukset. Tämän jälkeen kysyntä laski merkittävästi ja oli heikkoa Euroopan ja kotimaan reiteillä COVID-19 pandemiasta johtuvien reitti- ja vuoroperuutusten sekä tiukkojen matkustusrajoitusten vuoksi. Finnairin Aasian ja Euroopan kohteiden välisten suorien reittien matkustajamäärät laskivat noin 70,4 prosenttia vertailukaudesta. Kysyntä laski huomattavasti Finnairin Aasian ja Euroopan kohteiden välillä ja tämä näkyi huhtikuusta eteenpäin matkustajamäärissä.

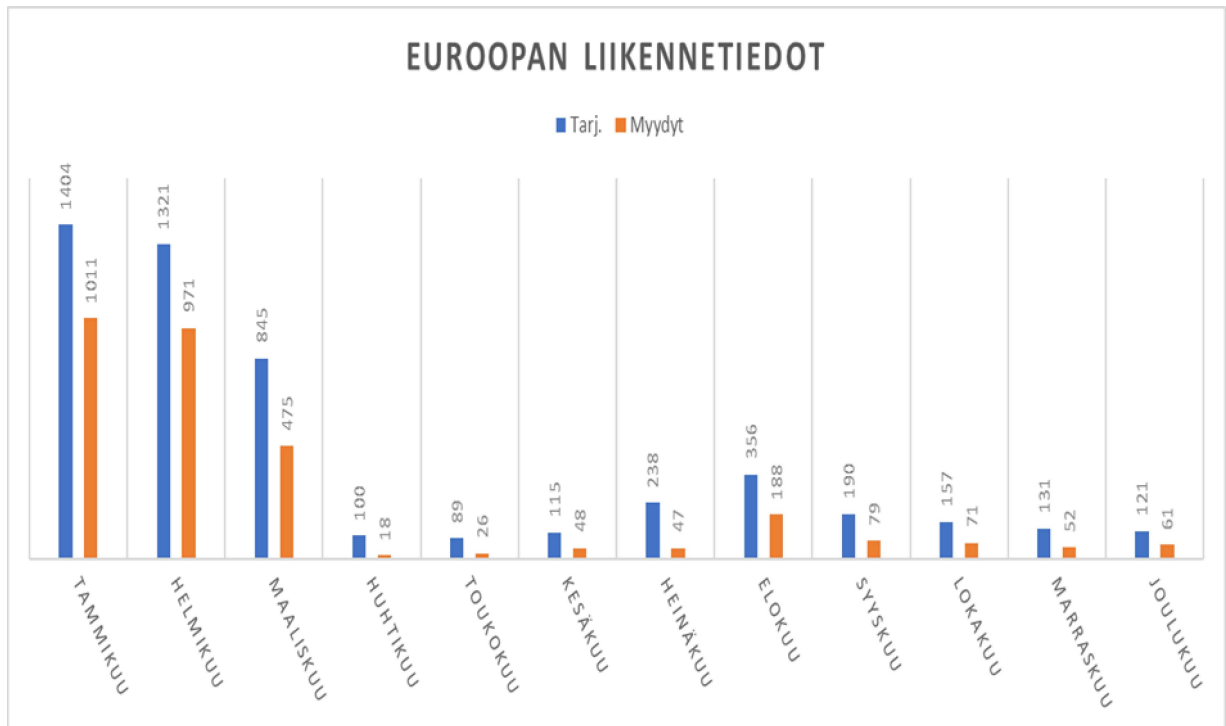
Kuva 4. Finnairin matkustajamäärät 2020, kuvan luvut: 1000 matkaa.



7.2 Finnairin Euroopan liikennetiedot

Euroopan liikenteen osalta alkuvuosi näytti vielä hyvältä. Helmi-maaliskuun vaiheesta eteenpäin alkoivat vaikuttaa Kiinan hallitukset määräämät ryhmämatkalaisten matkustuskiellot. Huhtikuussa Aasian matkustuksen lisäksi Yhdysvallat kielsi Euroopan Unionin alueelta tulevat lennot. Finnair vastasi laskeneeseen kysyntään vähentämällä lentomääräänsä yksittäisillä reiteillä, sekä lentämällä reittejä matkustajamäärää vastaavalla konemallilla. Käytännössä siis kaikkia reittejä lennettiin pienemmillä konetyypeillä. Matkustuksen hieman elvyttyä kesällä ei ollut vaikutusta konetyyppien käyttöön, vaan edelleen reittejä lennettiin pienemmillä konetyypeillä. Tämä jatkui koko loppuvuoden 2020. Toimenpide paransi lentokoneiden käyttöasetetta.

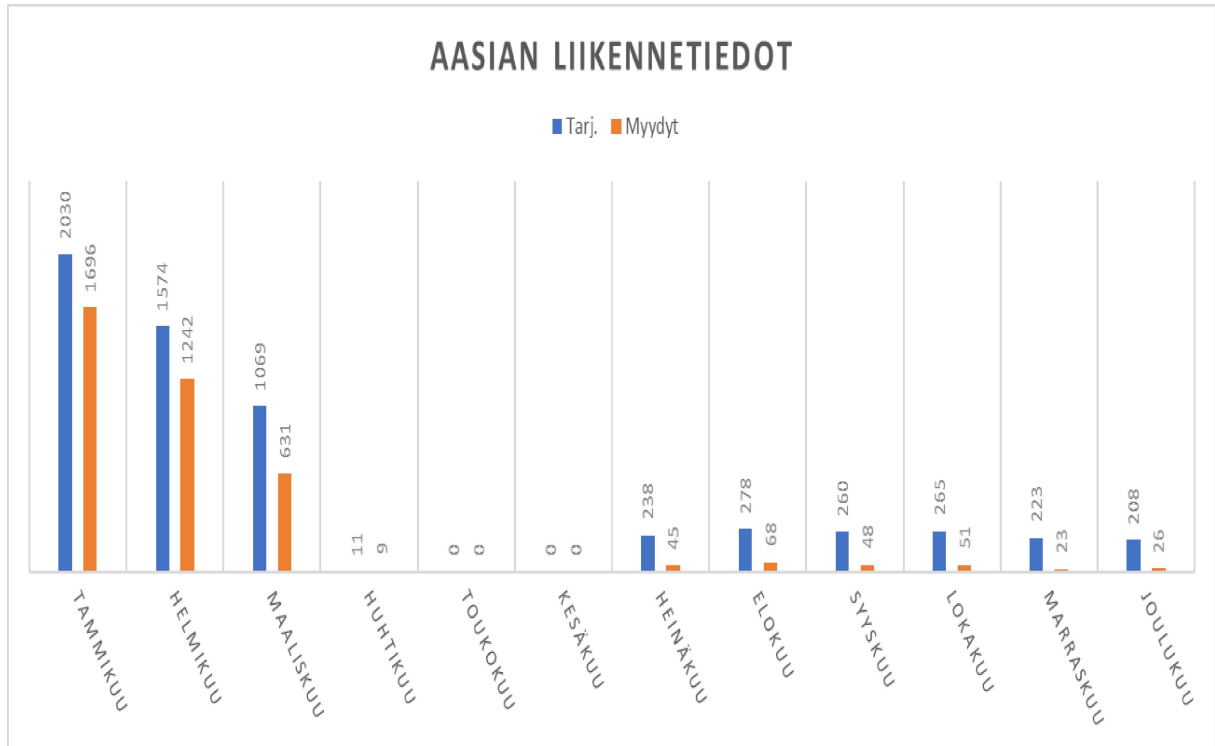
Kuva 5. Finnairin Euroopan liikenteen matkustajamäärät vuonna 2020, kuvan luvut: 1000 matkaa.



7.3 Aasian liikennetiedot

COVID-19 vaikutti merkittävästi myös globaaleihin rahtimarkkinoihin laskemalla selvästi lentorahdin kapasiteettia koko vuonna 2020, koska myös matkustajareittiliikenteen kapasiteetti väheni huomattavasti ensimmäisen neljänneksen lopusta alkaen. Toisaalta poikkeuksellinen tilanne avasi loppuvuodelle markkinan pelkkää rahtia kuljettaneille lennoille ja rahdin vahvan kysynnän tukemana Finnair pystyi käynnistämään Aasian-reittilennot ja vähitellen lisäämään niitä alhaisesta matkustajakäyttöasteesta huolimatta. Alemmista rahtimääristä huolimatta Finnairin rahtiliikenvaihto laski koko vuoden aikana melko maltillisesti vuodesta 2019. Lisäksi rahtiliikenteen kokonaiskäyttöaste parani merkittävästi vuoden takaisesta. Finnair arvioi, että samanlainen trendi jatkuu rahdin kysynnän osalta ainakin vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä asti. (Finnair vuosikertomus 2020, sivu 8).

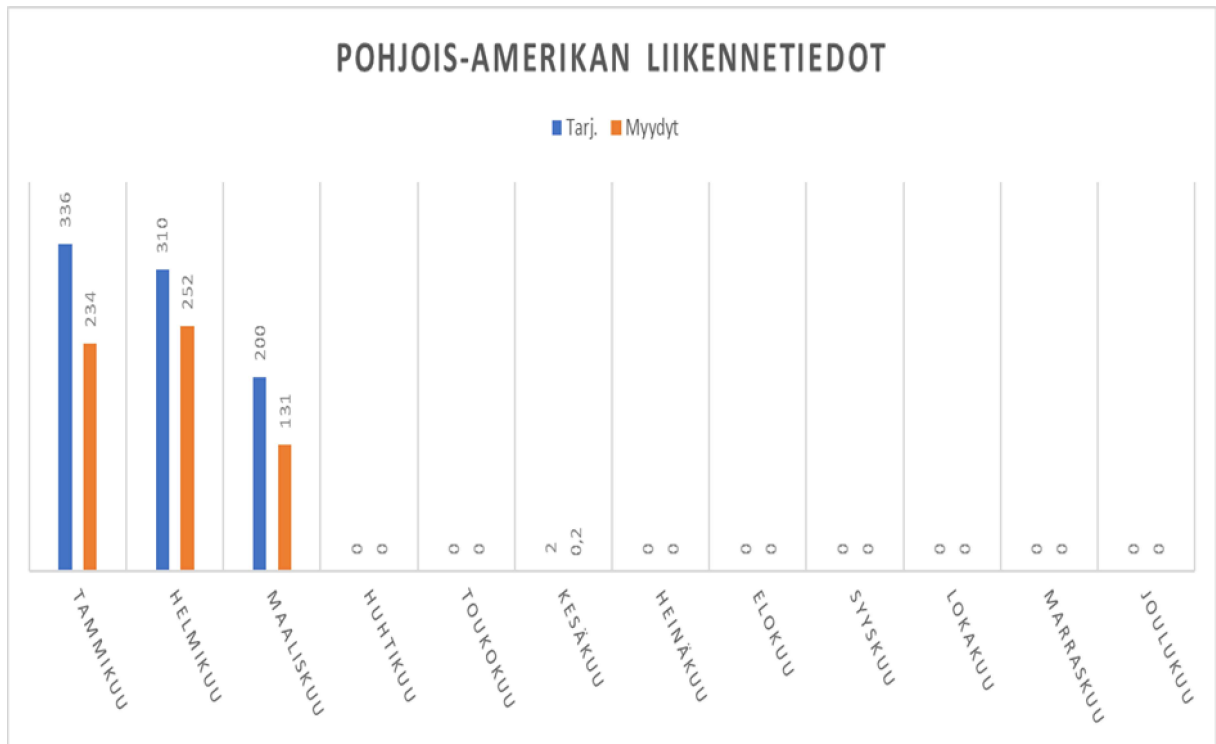
Kuva 6. Finnairin Aasian liikenteen matkustajamäärät 2020, kuvan luvut: 1000 matkaa.



7.4 Pohjois-Amerikan liikennetiedot

Kuten muillakin alueilla, Pohjois-Amerikan reiteillä alkuvuosi oli erittäin vahvaa kasvun aikaa. Erityisen suosittu oli juuri avattu ympärivuotinen reitti Pohjois-Amerikan länsirannikolle Los Angelesiin. Myös New Yorkiin aiottiin aloittaa toinen päivittäinen lento. Silloinen Yhdysvaltain presidentti päätti kuitenkin Euroopan tautitilanteen olevan niin huono, että kielsi lentoliikenteen Yhdysvaltojen ja Euroopan Unionin välillä. Pohjois-Amerikkaan ei lennetty matkustajalentoja koko loppuvuonna 2020, lukuun ottamatta yhtä lentoa kesäkuussa. Pohjois-Amerikan kohteiden liikenteestä poisjäännillä oli iso merkitys myös Euroopan matkustajaliikenteen määriin.

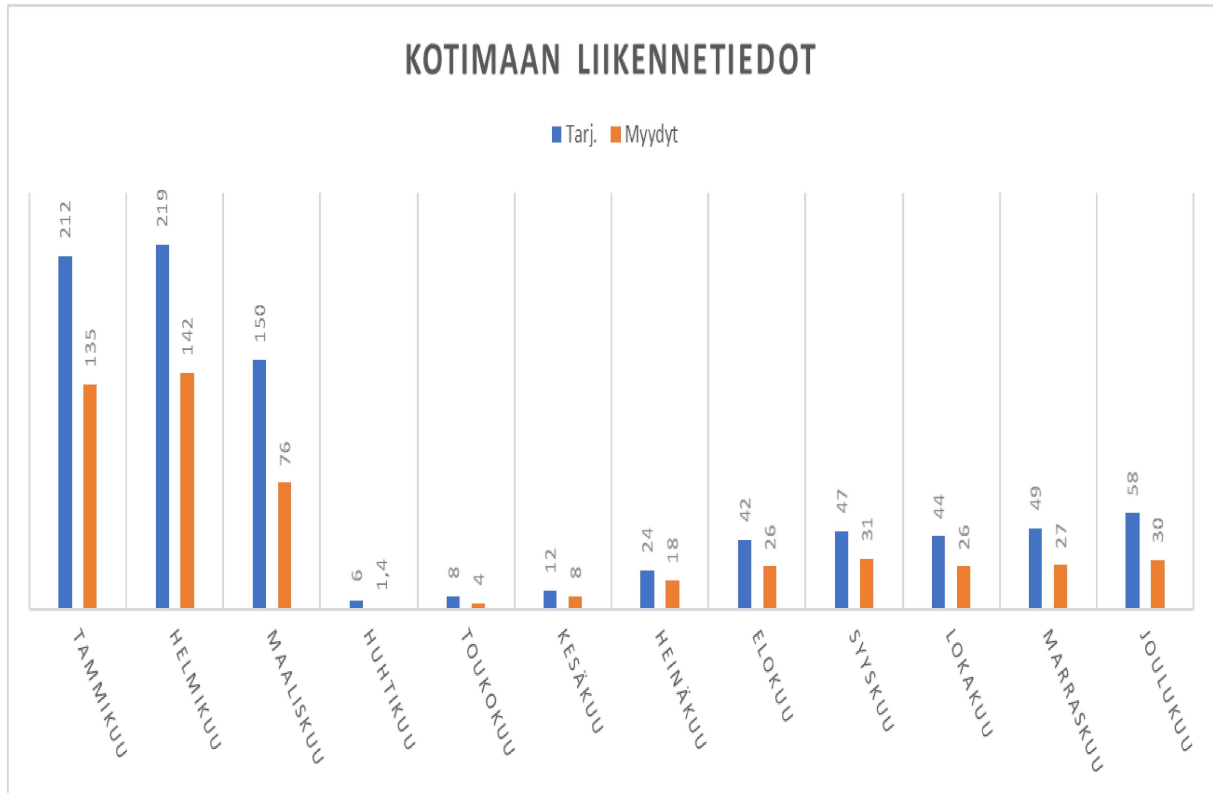
Kuva 7. Finnairin Pohjois-Amerikan liikenteen matkustajamäärät 2020, kuvan luvut: tuhat matkaa



7.5 Kotimaan liikennetiedot

Kotimaan matkojen kysyntä laski pandemian takia merkittävästi keväällä 2020. Kesän aikana kysyntä toipui, vaikka tuotanto pysyi matalalla tasolla. Kolmannella neljänneksellä myyntiin tulivat kotimaan matkapaketit ja niiden kysyntä oli odotuksia vahvempaa. Viimeisellä neljänneksellä Aurinkomatkat tarjosi vain kotimaan matkapaketteja. Vaikka kysynnän toipumisesta olikin merkkejä vuoden lopussa, näkymät loppu vuodelle 2020 olivat edelleen epävarmoja ja riippuivat pandemian kehityksestä, matkustusrajoitusten voimassaolosta sekä kysynnän elpymisestä.

Kuva 8. Finnairin Korimaan liikenteen matkustajamäärät 2020, kuvan luvut: 1000 matkaa



8 Jälleenrahoitussuunnitelma

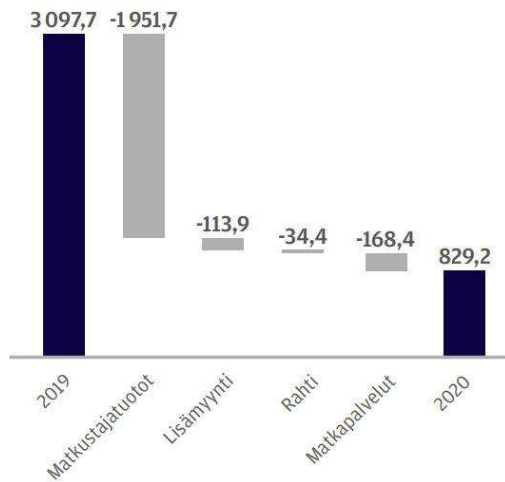
Tässä osioissa selvitän isoimpia taloudellisia toimenpiteitä pandemian ensimmäisen vuoden 2020 osalta. Selvitän vain merkittävämpiä toimenpiteitä, koska pienempiä toimia oli lukuisia ja niiden tähän työhön tuominen ei ole oleellista.

Vuoden 2020 toimintaan vaikutti merkittävästi COVID-19-pandemia. Finnairin matkustajamäärät laskivat 14,7 miljoonasta matkustajasta 3,5 miljoonaan matkustajaan, eli noin 76 prosenttia, mikä vaikutti yrityksen liikevaihtoon merkittävästi. (Finnair vuosikertomus, 2020, s.10) Matkustajatuottojen ja kysynnän lasku johti Finnairin liikevaihdon pudotukseen. Liikevaihto laski vuodesta 2019 noin 73,2 prosenttia. Vuonna 2019 liikevaihto oli 3097,7 miljoonaa euroa, kun vuonna 2020 sen jäi 829,2 miljoonaan euroon. Kuva 9. Diagrammit kuvaavat liikevaihdon muutosta vuodesta 2019 vuoteen 2020.

Kuva 9. Liikevaihdon kehitys tuotteittain ja liikennealueittain (Finnair vuosikertomus 2020 s.54)

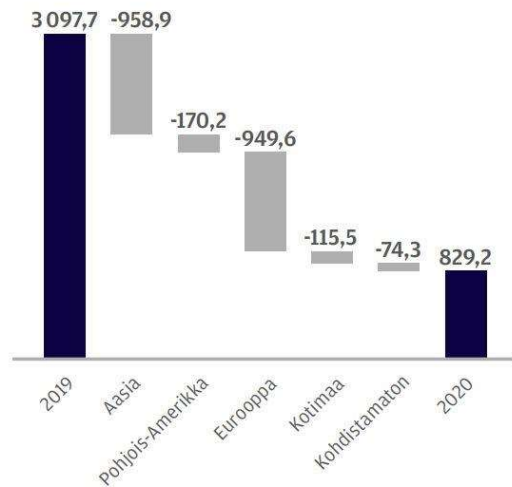
Liikevaihdon kehitys tuotteittain

milj. euroa



Liikevaihdon kehitys liikennealueittain

milj. euroa



Pian pandemian alettua Finnair teki jälleenrahoitussuunnitelman, mikä tähtäsi tappioiden minimoimiseen. Erilaisilla sopeuttamistoimilla pyrittiin edesauttamaan yrityksen kykyä selvitä pandemian ylitse. Asiakkaille jouduttiin maksamaan takaisin peruista lennoista yli 460 miljoonaa euroa. Toisaalta tämä vähensi huomattavasti yhtiön lyhytaikaisen velan määrää. (Finnair vuosikertomus, 2020, s.3) Lentojen vähennyttyä, lentopolttoaineen eli lentopetrolin kulutus laski rajusti. Käytännön mukainen lentopetrolin hinnansuojaus päätettiin lopettaa loppuvuodeksi 2020. Toisaalta lentopetrolia ei myöskään jouduttu hankkimaan, koska sitä ei kulunut.

Henkilöstön osalta jouduttiin tekemään lomautus- ja irtisanomistoimenpiteitä. Vuoden 2020 aikana lähes koko henkilökunta, niin lentävä kuin maahuolinnan henkilökunta, oli osaksi tai kokonaan lomautettuina. Aluksi irtisanottiin noin 600 henkilöä ja vuoden loppuun mennessä työntekijöiden määrä laski noin 1100 henkilöllä. Tässä luvussa on mukana myös eläköityneet, luonnollisen poistumisen kautta poistuneet, sekä määräaikaisissa työsopimuksissa työskennelleet, joiden työsopimuksia ei enää jatkettu. (Finnair vuosikertomus, 2020, s.6) Lentävän henkilökunnan osalta rajauduttiin pääasiassa lomautuksiin, jotta Finnairilla olisi nopealla reaktioajalla osaavaa henkilökuntaa, mikäli lentojen kysyntä yllättäen lähtisi kovaan kasvuun. (Finnair vuosikertomus, 2020, s.23)

Osakkaille ei maksettu osinkoa vuodelta 2020 (Finnair vuosikertomus, 2020, s.17).

Eläkejärjestelyillä pystyttiin vähentämään eläkevelkaa merkittävästi. Lentäjien eläköitymisilmoituksilla ja eläkesäätöön ehtoihin tehdyillä muutoksilla saatiin kertaluontoinen positiivinen 132,8 miljoonan euron vaikutus. (Finnair vuosikertomus, 2020, s.14)

Jälleenrahoitussuunnitelman merkittävimmät toimet olivat kahden Airbus 350 laajarunko lentokoneen myynti ja takaisinvuokraussopimukset, joilla oli positiivinen, kertaluontoinen vaikutus tulokseen. (Finnair vuosikertomus, 2020, s.63) Näiden lisäksi Finnairin ja Suomen valtion välinen 400 miljoonan euron hybridilaina, 600 miljoonan euron TyEL-laina ja yhtiön osakeannista saadut 500 miljoonaa euroa auttoivat taloudenhoidossa.

Isoin pudotus liikevaihdossa näkyi luonnollisesti matkustajatuotoissa, koska lentoja ei ollut. Helsingin sijainnilla on keskeinen rooli Aasian ja Euroopan välisessä liikenteessä. Finnairin päästrategia perustuu kyseiselle liikenteelle ja näin ollen nimenomaan Aasian ja Euroopan liikenteen negatiivinen kehitys näkyikin selvemmin. Rahtia pystyttiin kuljettamaan jopa yllättävän hyvin ja rahdin kysyntä pysyi vahvana koko pandemian ajan. Muutamia laajarunkokoneita muutettiin kokonaan rahtia kuljettaviksi poistamalla koneista matkustamon istuimet. Rahdin liiketoiminnalla saattaa olla myös vahvempaa markkinakysyntää pandemian jälkeisessä ajassa. Aasiaan suuntautuvien rahtilentojen kannattavuuden takia, pystyttiin jo loppuvuodesta tarjoamaan reittilentojakin vähäisestä koneiden täyttöasteesta huolimatta. Vaikka Pohjois-Amerikkaan ei Finnairilla ole Aasian veroista reitistöä, liikennealueen tulos oli vahvasti negatiivinen, sillä loppuvuodesta Pohjois-Amerikan kohteisiin ei lennetty lainkaan.

9 Johtopäätökset

Vuoteen 2019 asti lentoliikenne oli hurjassa kasvussa. Yhteyksiä oli tarjolla runsaasti ja lennot olivat edullisia. Vuoden 2019 lopussa Kiinan Wuhanissa havaittiin uusi, ihmisiin tarttuva koronavirus. Ihmisten helpon liikkuvuuden takia virukselle suotiin oiva kasvu- ja leviämialusta. Ihmisten suuren liikkuvuuden takia myös vuoden 2020 pandemia oli ennennäkemätön tilanne maailmassa. Pandemia kosketti koko maailmaa. Aikaisemmat pandemiat ja epidemiat on saatu selätettyä verrattain nopeasti, eivätkä ne ole päässeet rajoittamaan ihmisten elämää tällä tavalla. Eri maiden asettamat matkustusrajoitukset olivat

lentoliikenteelle tuhoisa kriisi. Tästä osansa sai myös Finnair, minkä päästrategia kohdistuu juuri Aasian markkinoille.

Geopoliittisella epävarmuudella, kauppasotien uhalla, terrorismin, kyberhyökkäysten ja pandemiariskin (kuten COVID-19) uhalla, sekä mahdollisilla muilla ulkoisilla häiriötekijöillä saattaa niiden toteutuessa olla merkittävä vaikutus lentomatkustuksen kysyntään ja lentoyhtiöiden liiketoimintaan.

Finnair joutui tekemään useita merkittäviä toimenpiteitä, jotta se yhtiönä selviäisi tämän kriisin yli. Näkyvimpiä toimenpiteitä olivat lentokoneiden ja reittien sopeuttaminen väheneviin matkustajamääriin, henkilöstön lomautukset ja irtisanomiset. Yhtiö joutui myös ottamaan lainaa Suomen valtiolta ja myymään lentokoneitaan. Lentävää henkilöstöä ei irtisanottu, jotta pystytäisiin reagoimaan nopealla aikavälillä muuttuviin tilanteisiin. Irtisanomiset kohdistuivat maahuolinta henkilökuntaan. Henkilöstön poistumista tapahtui myös henkilökunnan eläköitymisen kautta ja henkilöstön siirtymisillä muihin tehtäviin. Kohteet mihin lennettiin, vaihtelivat viikkojen tai jopa päivien varoitusajalla. Pääasiassa avoimena olevia reittejä lennettiin pienemmillä konetyypeillä.

Finnair reagoi nopeasti Kiinan viranomaisten määräyksiin keskeyttämällä lentoja manner-Kiinaan. Päätös oli toisaalta puoliksi pakollinen koska kysyntä myös laski merkittävästi kiinalaisten ryhmämatkojen jäätyä tauolle. Lentojen tauolle jättäminen uskottiin mahdollisesti olevan riittävä toimenpide, jotta viruksen pääsy Suomeen saataisiin estettyä. Virus oli kuitenkin jo ehtinyt levitä Eurooppaan, mistä se kulkeutui myös Suomeen. Luulen myös ettei THL uskonut viruksen leviävän Suomeen. Kokemuksia varmasti peilattiin vuoden 2003 SARS- ja vuoden 2012 MERS-epidemiaan, mitkä eivät levinneet maailmanlaajuisesti pandemiaksi asti.

Finnair on tärkeä toimija jo pelkästään Suomen huoltovarmuuden kannalta ja pandemian aikana rahdin kuljetuksella menikin verrattain hyvin. Pienen kysynnän takia pelkkiä matkustajalentoja ei olisi kannattanut lentää, mutta suuren rahdin kysynnän takia oli mahdollista tarjota myös rajallinen määrä henkilömatkustusta. Finnair yhtiönä on myös iso työnantaja, sekä merkittävä tekijä suomalaisten kansainvälisen liikkumisen kannalta. Valtiomisteisena lentoyhtiönä nämä olivat varmasti merkittäviä syitä pitää Finnair hengissä.

Pandemian aikana ihmiset omaksuivat etätyöskentelyn. Etätyöskentely on vähentänyt ja tulee varmasti vielä pitkään vähentämään liikematkailua. Etäpalaverit on todettu hyvin toimiviksi. Toisaalta firmat ovat huomanneet taloudelliset säästöt ja toisaalta työntekijöistä on saattanut tulla niin mukavuudenhaluisia, että monesti etäpalaveri todetaan matkustusta paremmaksi vaihtoehdoksi. Nähtäväksi jää kuinka pitkäksi aikaa etätyöskentely ja -palaverit jäävät trendiksi ja korvaako vapaa-ajanmatkustus työmatkailusta jäävää aukkoa. Yritetäänkö työmatkailun jättämää aukkoa paikata jollain muulla keinolla?

Eri maiden alati muuttuvat koronatilanteet ja matkustusrajoitukset haastoivat kysynnän ja tarjonnan lentomatkustuksessa koko vuoden 2020. Vasta loppuvuodesta 2020 alkaneet koronarokotukset alkoivat helpottamaan tilannetta. Vuoden 2021 aikana rokotekattavuus saatiin Euroopan unionin sisällä sen verran korkealle tasolle ja sen myötä lanseerattu Euroopan unionin sisäinen koronarokotepassi on avannut lentoliikennettä. Vieläkään ei tosin voida nähdä täysin avautuuko lentoliikenne pandemiaa edeltävälle tasolle ja kauanko siinä menee.

Lähteet

Covid-19. (26.10.2020). *Wikipedia-artikkelit*. <https://fi.wikipedia.org/wiki/COVID-19>

Epidemia. (9.5.2021). *Wikipedia-artikkeli*. <https://fi.wikipedia.org/wiki/Epidemia>

Finnair. (n.d.,-a). *Finnairin historia*. <https://company.finnair.com/fi/finnair-yrityksena/historia>

Finnair. (7.1.2020, -b). *Finnairin joulukuun 2019 liikennetiedot*. <https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3530222>

Finnair. (31.1.2020, -c). *Finnair peruu kaikki lentonsa Manner-Kiinaan aikavälillä 6. – 29.2.2020 ja lentonsa Guangzhouhun aikavälillä 5.2. – 29.3.2020*. <https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3554039>

Finnair. (14.2.2020, -d). *Finnair peruu Manner-Kiinan lennot 1.-28.3., lentää Hongkongiin päivittäin*. <https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3568001>

Finnair. (28.2.2020, -e). *Finnair päivittää vuoden 2020 näkymiään tulosvaroituksella*. <https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3586658>

Finnair. (7.4.2020, -f). *Finnairin helmikuun liikennetiedot*. <https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3626154>

Finnair. (4.3.2020, -g). *Finnair sopeuttaa liikennettään ja resurssejaan koronaviruksen aiheuttamiin vaikutuksiin*. <https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3590860>

Finnair. (10.3.2020, -h). *Finnair sopeuttaa huhtikuussa kotimaan ja Euroopan lentoja koronavirustilanteen vuoksi*. <https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3595629>

Finnair. (12.3.2020, -i). *Finnair peruu lentoja Yhdysvaltoihin ja Delhiin.*

<https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3597686>

Finnair. (16.3.2020, -j). *Finnair leikkaa 90 % lentämisestään toistaiseksi, ylläpitää kriittiset yhteydet Suomessa ja maailmalle.*

<https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3600021>

Finnair. (7.5.2020, -k). *Finnairin huhtikuun 2020 liikennetiedot.*

<https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3658211>

Finnair. (15.4.2020, -l). *Finnairin rahtioperaatiot rakentavat ilmasiltaa Euroopan ja Aasian välille.*

<https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3632839>

Finnair. (5.6.2020, -m). *Finnairin toukokuun 2020 liikennetiedot.*

<https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3687271>

Finnair. (12.5.2020, -n). *Lennä luottavaisin mielin: Finnair ottaa käyttöön uusia toimia asiakkaiden terveydestä huolehtimiseksi.*

<https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3662720>

Finnair. (18.5.2020, -o). *Finnair lisää rahtilentojen kapasiteettia: matkustajapenkkejä poistettu kahdesta A330-koneesta.*

<https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3669573>

Finnair. (18.5.2020, -p). *Finnair lisää asteittain lentämistä heinäkuusta alkaen, aloittaa kaukolennot heinäkuussa.*

<https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3669714>

Finnair. (20.5.2020, -q). *Finnair suunnittelee henkilöstöresurssien sopeutusta koronan vuoksi vähentyneeseen toimintaan.*

<https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3671795>

Finnair. (12.5.2020, -r). *Lennä luottavaisin mielin: Finnair ottaa käyttöön uusia toimia asiakkaiden terveydestä huolehtimiseksi.* <https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3662720>

Finnair. (7.7.2020, -s). *Finnairin kesäkuun 2020 liikennetiedot.* <https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3712658>

Finnair. (7.8.2020, -t). *Finnairin heinäkuun 2020 liikennetiedot.* <https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3730445>

Finnair. (9.7.2020, -u). *Matkustusrajoitusten poisto tukee matkustuksen elpymistä – suomalaisten ulkomaisia suosikkikohteita ovat tänä kesänä olleet Malaga, Oslo ja Kööpenhamina.* <https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3714481>

Finnair. (20.7.2020, -v). *Finnair aloittaa taas lennot Kiinan Shanghaihin.* <https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3721238>

Finnair. (8.9.2020, -w). *Finnairin elokuun 2020 liikennetiedot.* <https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3764072>

Finnair. (12.8.2020, -x). *Finnair vähentää Euroopan-lentojensa vuoroja matkustusrajoitusten vuoksi – lisää lentoja Lappiin.* <https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3732930>

Finnair. (25.8.2020, -y). *Finnair solmi myynti- ja takaisinvuokraussopimuksen yhdestä omistamastaan A350-lentokoneesta.* <https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3751071>

Finnair. (25.5.2020, -z) *Finnair aloittaa koronan ja matkustusrajoitusten vuoksi yt-neuvottelut: arvioitu vähennystarve 1 000 työpaikkaa, tuhansien finnairilaisten pitkäaikaiset lomautukset jatkuvat.* <https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3751509>

Finnair. (7.10.2020, -å). *Finnairin syyskuun 2020 liikennetiedot.*

<https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3792388>

Finnair. (9.9.2020, -ä). *Finnair karsii lentoja lokakuulta, säilyttää Suomelle kriittiset yhteydet.*

<https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3765465>

Finnair. (18.9.2020, -ö). *Finnair ja Terveystalo tarjoavat asiakkaille helpon pääsyn*

koronavirustestiin ennen lentomatkaa. <https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3771209>

Finnair. (6.11.2020, -aa). *Finnairin lokakuun 2020 liikennetiedot.*

<https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3821767>

Finnair. (8.12.2020, -bb). *Finnairin marraskuun 2020 liikennetiedot.*

<https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3845.653>

Finnair. (6.11.2020, -cc). *Finnair siirtää kolmen A350-lentokoneen toimitusta osana*

uudelleenrakennusohjelmaansa. <https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3822162>

Finnair. (3.11.2020, -dd). *Finnairin ja Aurinkomatkojen asiakkaat saavat maksuttoman*

Finnair Koronaturvan marraskuusta maaliskuuhun tehtäviin ulkomaanmatkoihin.

<https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3818696>

Finnair. (5.11.2020, -ee). *Finnair päivitti pohjoisen lentoja: talvikaudella 55 viikkovuoroa*

Pohjois-Suomen kohteisiin. <https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3821009>

Finnair. (30.11.2020 -ff). *Taste of Finnair laajenee: Finnairin mustikkamehujuoma K-*

kauppoihin, Taste of Finnair -valmisateriat myös pääkaupunkiseudun ulkopuolelle.

<https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3839001>

Finnair. (7.1.2021, -gg). *Finnairin joulukuun 2020 liikennetiedot.*

<https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3862629>

Finnair. (8.12.2020, -hh). *Finnairin ensimmäinen virtuaalilento Joulupukin luo Rovaniemelle tuo joulun taikaa koteihin.*

<https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3845882>

Finnair. (16.12.2020, -ii). *Suomen valtio valmistautuu myöntämään enintään 400 miljoonan euron hybridilainan Finnairille.*

<https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3852483>

Finnair. (17.12.2020, -jj). *Finnair solmi myynti- ja takaisinvuokraussopimuksen yhdestä omistamastaan A350-lentokoneesta.*

<https://company.finnair.com/fi/media/kaikki-tiedotteet/tiedote?id=3853418>

Koronavirukset. (16.9.2021). *Wikipedia-artikkeli.*

<https://fi.wikipedia.org/wiki/Koronavirukset>

Mers. (6.7.2021). *Wikipedia-artikkeli.* <https://fi.wikipedia.org/wiki/MERS>

Pandemia. (15.6.2021). *Wikipedia-artikkeli.* <https://fi.wikipedia.org/wiki/Pandemia>

Sars. (6.8.2020). *Wikipedia-artikkeli.* <https://fi.wikipedia.org/wiki/SARS>

THL. (9.1.2020, -a). *Kiinassa todetut keuhkokuumeetapaukset mahdollisesti koronaviruksen aiheuttamia.*

<https://thl.fi/fi/-/kiinassa-todetut-keuhkokuumeetapaukset-mahdollisesti-koronaviruksen-aiheuttamia>

THL. (23.1.2020, -b). *Ohjeita matkailijoille: Miten Wuhan-koronavirukselta voi suojautua?*

<https://thl.fi/fi/-/ohjeita-matkailijoille-miten-wuhan-koronavirukselta-voi-suojautua>

THL. (29.1.2020, -c). *Matkailijalla todettu koronavirustartunta Lapin keskussairaala.*

<https://thl.fi/fi/-/matkailijalla-todettu-koronavirustartunta-lapin-keskussairaala>

THL. (31.1.2020, -d). *WHO julisti koronaviruksen kansainväliseksi kansanterveysuhaksi.*

<https://thl.fi/fi/-/who-julisti-koronaviruksen-kansainvaliseksi-kansanterveysuhaksi>

THL. (5.2.2020, -e). *THL on päivittänyt ohjeet epidemia-alueelta Suomeen saapuville.*

<https://thl.fi/fi/-/thl-on-paivittanyt-ohjeet-epidemia-alueelta-suomeen-saapuville>

THL. (24.2.2020, -f). *Koronavirustilannetta ja torjuntatoimia arvioidaan tänään.*

<https://thl.fi/fi/-/koronavirustilannetta-ja-torjuntatoimia-arvioidaan-tanaan->

THL. (25.2.2020, -g). *Koronavirustilanne on muuttunut – THL on päivittänyt ohjeet.*

<https://thl.fi/fi/-/koronavirustilanne-on-muuttunut-thl-on-paivittanyt-ohjeet->

THL. (9.3.2020, -h). *Koronavirustilanne on muuttunut – Itävallan Tirol ja Saksan Nordrhein-*

Westfalenin osavaltio osaksi epidemia-alueita. <https://thl.fi/fi/-/koronavirustilanne-on-muuttunut-itavallan-tirol-ja-saksan-nordrhein-westfalenin-osavaltio-osaksi-epidemia-alueita>

THL. (12.3.2020, -i). *Koronavirustartunnan voi nyt saada useista maista – epidemian alkua*

Suomessa pyritään hidastamaan. <https://thl.fi/fi/-/koronavirustartunnan-voi-nyt-saada-useista-maista-epidemian-alkua-suomessa-pyritaan-hidastamaan>

THL. (20.3.2020, -j). *Suomeen saapuva matkustaja, vältä lähikontakteja 14 vuorokauden*

ajan. <https://thl.fi/fi/-/suomeen-saapuva-matkustaja-valta-lahikontakteja-14-vuorokauden-ajan>

THL. (21.3.2020, -k). *Ensimmäinen koronavirustartunnan aiheuttama kuolema Suomessa.*

<https://thl.fi/fi/-/ensimmainen-koronavirustartunnan-aiheuttama-kuolema-suomessa>

THL. (25.3.2020, -l). *Koronaepidemian tämän hetken ennuste: Noin 11 300 ihmistä tarvitsee*

sairaalahoitoa ja heistä 3 600 tehohoitoa. <https://thl.fi/fi/-/koronaepidemian-taman-hetken-ennuste-noin-11-300-ihmista-tarvitsee-sairaalahoitoa-ja-heista-3-600-tehohoitoa>

THL. (15.4.2020, -m). *Koronavirustartunnan saaneita voi olla kymmeniä kertoja enemmän kuin varmistettuja tapauksia.* <https://thl.fi/fi/-/koronavirustartunnan-saaneita-voi-olla-kymmenia-kertoja-enemman-kuin-varmistettuja-tapauksia>

THL. (15.4.2020, -n). *Koronavirustestausta lisätään edelleen.* <https://thl.fi/fi/-/koronavirustestausta-lisataan-edelleen>

THL. (5.5.2020, -o). *Lentokentällä tehtävän oireseulonnan avulla on löytenyt vain vähän koronavirustartuntoja.* <https://thl.fi/fi/-/lentokentalla-tehtavan-oireseulonnan-avulla-on-loytynyt-vain-vahan-koronavirustartuntoja->

THL. (13.5.2020, -p). *Jos sinulla on koronavirukseen sopivia oireita, hakeudu testiin.* <https://thl.fi/fi/-/jos-sinulla-on-koronavirukseen-sopivia-oireita-hakeudu-testiin>

THL. (28.5.2020, -q). *Koronavirusepidemian hidastuminen jatkuu.* <https://thl.fi/fi/-/koronavirusepidemian-hidastuminen-jatkuu>

THL. (25.6.2020, -r). *Koronavirusepidemia on rauhoittunut Suomessa – tartunnan mahdollisuus on silti olemassa.* <https://thl.fi/fi/-/koronavirusepidemia-on-rauhoittunut-suomessa-tartunnan-mahdollisuus-on-silti-olemassa>

THL. (2.7.2020, -s). *Koronavirusepidemian tilanne on rauhallinen – joitakin muutoksia tartuntatilanteessa on syytä seurata tarkasti.* <https://thl.fi/fi/-/koronavirusepidemian-tilanne-on-rauhallinen-joitakin-muutoksia-tartuntatilanteessa-on-syyta-seurata-tarkasti>

THL. (27.7.2020, -t). *Matkailu epidemia-alueille lisää koronavirustartuntojen riskiä Suomessa.* <https://thl.fi/fi/-/matkailu-epidemia-alueille-lisaa-koronavirustartuntojen-riskia-suomessa>

THL. (26.8.2020, -u). *Liikennevalomalli auttaa arvioimaan ulkomaan matkustamiseen liittyviä tartuntariskejä.* <https://thl.fi/fi/-/liikennevalomalli-auttaa-arvioimaan-ulkomaan-matkustamiseen-liittyvia-tartuntariskeja>

THL. (27.8.2020, -v). *Uusien koronavirustartuntojen määrä pysynyt tasaisena viimeiset kolme viikkoa.* <https://thl.fi/fi/-/uusien-koronavirustartuntojen-maara-pysynyt-tasaisena-viimeiset-kolme-viikkoa>

THL. (15.9.2020, -w). *Venäjältä tulleella bussimatrustajalla koronatartunta – rajan yli matkustamista tulee välttää.* <https://thl.fi/fi/-/venajalta-tulleella-bussimatrustajalla-koronatartunta-rajan-yli-matkustamista-tulee-valttaa>

THL. (8.10.2020, -x). *Koronaan liittyvän karanteenin pituus lyhenee 10 päivään 12.10. alkaen.* <https://thl.fi/fi/-/koronaan-liittyvan-karanteenin-pituus-lyhenee-10-paivaan-12.10.-alkaen>

THL. (15.10.2020, -y). *Koronavirustartuntojen määrä on kasvanut merkittävästi.* <https://thl.fi/fi/-/koronavirustartuntojen-maara-on-kasvanut-merkittavasti>

THL. (19.11.2020, -z). *Koronavirustartuntojen määrät ja ilmaantuvuus ovat nousussa.* <https://thl.fi/fi/-/koronavirustartuntojen-maarat-ja-ilmaantuvuus-ovat-nousussa>

THL. (18.11.2020, -å). *Kansallinen rokotusasiatuntijaryhmä arvioi koronarokotusten järjestämistä ja kohderyhmiä – arvio tarkentuu tutkimustiedon kertyessä.* <https://thl.fi/fi/-/kansallinen-rokotusasiatuntijaryhma-arvioi-koronarokotusten-jarjestamista-ja-kohderyhmiä-arvio-tarkentuu-tutkimustiedon-kertyessa>

THL. (2020, n.d.). *Muuntuneet koronavirukset.* <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tarttuminen-ja-suojautuminen-koronavirus/muuntuneet-koronavirukset#alfa>

Valtioneuvosto. (28.3.2020, -a). *Liikkumisrajoitukset Uudellemaalle voimaan 28.3.* <https://valtioneuvosto.fi/-/korona-tilannekatsau-14>

Valtioneuvosto. (15.4.2020, -b). *Hallitus päätti Uudenmaan liikkumisrajoituksen kumoamisesta.* <https://valtioneuvosto.fi/-/10616/xx-1>

Virukset. (18.2.2021). *Wikipedia-artikkeli.* <https://fi.wikipedia.org/wiki/Virukset>

Kuvat

Kuva 1. Lentoposti (2020) Airbus. Haettu 16.8.2021. *Airbus suunnitteli modifikaation A330- ja A350-koneille, jotta matkustamoon saadaan kiinnitettyä rahtipaletteja.*

https://www.lentoposti.fi/uutiset/finnair_toteutti_matkustamomodifikaation_kahteen_airbus_a330_300_koneeseen_lis_tilaa_lentorahdille

Kuva 2. Lentoposti (2020) Finnair. haettu 16.8.2021. *Airbus suunnitteli modifikaation A330- ja A350-koneille, jotta matkustamoon saadaan kiinnitettyä rahtipaletteja.*

https://www.lentoposti.fi/uutiset/finnair_toteutti_matkustamomodifikaation_kahteen_airbus_a330_300_koneeseen_lis_tilaa_lentorahdille

Kuva 3. Lentomatikustajien määrän kehitys Suomessa vuosina 2019-2020 (Tilastokeskus, 2021, Suomen lentomatikustajamäärän kehitys) (Haettu 3.2.2021) *12ii -- Kotimaan lentoasemien matikustajamäärät ja rahtitonit, 2019-2021.*

https://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_lii_ilm/statfin_ilm_pxt_12ii.px/

Kuva 4. (Finnairin matikustajamäärät 2020) *Tilastot koottu Finnairin tiedotteiden matikustajaluvuista.*

Kuva 5. (Finnairin Euroopan liikenteen matikustajamäärät 2020) *Tilastot koottu Finnairin tiedotteiden matikustajaluvuista.*

Kuva 6. (Finnairin Aasian liikenteen matikustajamäärät 2020) *Tilastot koottu Finnairin tiedotteiden matikustajaluvuista.*

Kuva 7. (Finnairin Pohjois-Amerikan liikenteen matikustajamäärät 2020) *Tilastot koottu Finnairin tiedotteiden matikustajaluvuista.*

Kuva 8. (Finnairin Korimaan liikenteen matikustajamäärät 2020) *Tilastot koottu Finnairin tiedotteiden matikustajaluvuista.*

Kuva 9. Liikevaihdon kehitys tuotteittain ja liikennealueittain (Finnair vuosikertomus, 2020, s.54). [Finnair vuosikertomus 2020.pdf \(vuosikertomukset.net\)](#)